

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, július 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészercikk: Kidobott ezrek.
- Csanádmegye közigazgatása.
- A lelencbáz telke.
- Négyszázötven kérvény.
- Dobos Lajos meghalt.
- A város építkezéseinek ellenőrzése.
- Friss Újság-ok a járásbírósa előtt.
- Uszó-verseny Aradon.
- Egy sírkő története.
- Rejtélyes ezüstnemű lopás Aradon.
- Szerelmi dráma a nagyerdőben.
- Pavlovits Lyubomir a bíróság előtt.
- Honvédsírok az aradi ó-temetőben.
- Tatár Mihály a feyházban.
- A vezeklő huszárlőhadnagy.
- Tárca: Az arc divatja. Irta: Dr. Thanhoffer L.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Kidobott ezrek.

Arad, július 9.

A város képviselőtestületében kidülszített mellel hirdetik; a helyi lapok hátsábjain cifra körmondatok zengik hónapok óta, hogy Aradváros háztartásába beütött a *takarékosság*. Bizottság alakult, a városi adminisztráció költségeinek csökkentésére, egyes hivatalok megszüntetésére, és minden egyéb, ami az adózó közönség vállairól levenni alkalmas egy darab nyűgöt; a horribilis pótdadó terhéből egy szemernyi súlyt; a nyakló nélkül csinált kiadások ezreiből egy rézkrajcárt.

A bizottság össze is ült, tanácskozott is, sőt némi eredményeket is ért el; de végül kisült, hogy a keresztül vihető megtakarítások egy fikarczynit se lendítenek a város költségvetésének mérlegén.

Ma közgyűlést tartott a város. S ez a közgyűlés egy csomó indokolatlan érzel-

gés, méltatlankodó felfortyanás és alázatos hízélgés közepette *ezreket hajított ki az utcára*.

A többség elvetette ugyanis a tanács javaslatát, mely azt a nagyfontosságú újítást célozta, hogy a nagyobb városi építkezések átvételére a jövőben egy ellenőrző szakértő közeg kéressék a minisztertől.

A közgyűlésen, úgy láttuk, sokan nem voltak tisztában a szóban forgó ügygyel, s ezek kedvéért hadd mondjuk el e helyen hogy mi is tulajdonképpen az a hivatalos átvétel, melyet nagyobb építkezéseknél mindig teljesíteni kellene egy részrehajlatlan szakértő közegnek, aki eljárásának alaposágáért és lelkiismeretességéért hivatali állásával felel az államnak.

Mikor egy város valamely nagyobb építkezésbe fog, akkor előbb elkészítetteti a terveket a városi mérnöki hivattal. Aztán kiadja a különböző munkákat vállalkozóknak, s az építkezés vezetésével, vagy ellenőrzésével megbizsa megint a városi mérnöki hivattal. Ez utóbbi tartozik szemmel kísérni az építkezés minden fázisát; s az ő lelkiismeretességén mulik, hogy szolid anyagból készül-e az épület, betartatnak-e az előszabott méretek, s hogy mindaz hajszályni pontossággal keresztül vitetik-e, amire a vállalkozó a munka átvételénél kötelezte magát. Ha egy kis jóakaró elnézéssel viseltetik a vállalkozó irányában, vagy tévedésből elkerüli a figyelmét valami: *a város ezrekre menő kárt szenved*.

A munkálatok átvétele képezi befejező mozzanatát minden építkezésnek. Nem azt az átvételt értjük, amit a jámbor-

ságukról közismert bizottságok szoktak végezni egy kedélyesen eltöltött délután folyamán: hanem a pontos felmérések alapján megejtett *műszaki átvételt*, melyet hetekig tartó munka után teljesít, Aradon kívül minden városban, egy-egy szakértő állami mérnök. S amelynek eredménye egy olyan pontos leszámolás, mely krajcárig menő minuciózással állapítja meg a város követeléseit és a vállalkozó kötelezettségeit.

Az ilyen átvétel az építésre előirányzott összegből *még minden nagyobb építkezésnél visszatérített 6—10 százalékot az építető törvényhatóságnak*, vagyis a vállalkozónak a fölülvizsgálók elé terjesztett vég-számlája a kollaudálás által tekintélyes összegekkel redukálódik.

Csak Aradnak nem kell az ilyen pénz, mert hátha megneheztel érte a városi főmérnök ur, akinek pedig egy mosolya ezreket ér a város közönségének; s akinek számításait már csak azért sem szabad ellenőrizni, mely hisz általánosan tudott dolog, hogy a mérnöki hivatal önérzete még a polgárság vagyonánál is drágább kincs.

Aradon tavaly fejezték be a honvéd-huszárlaktanya építkezését. Körülbelül egy fél millió koronát költöttünk rá. Megtörtént a bizottságilag kezelt átvétel is, s a kaszárnya udvarán most vigan folyik az ajncelmars, anélkül, hogy csak eszeágába is jutott volna valakinek kutatni, ha vajjon abból a fél millióból nem járna-e vissza egy pár garas a város kasszájába, ahonét pedig meglehetősen könnyelműséggel szoktuk kiadogatni a különböző szubvenciókat és egyéb jókat.

TÁRCA

Az arc divatja.

Irta: Thanhoffer Lajos dr.

Az arc festése, valamint a szemöldökök festése a vad népektől származott reánk.

Hogy a színész vagy színésznő festi magát nagyon természetes, annak okát magyaráznunk sem kell. Hanem, hogy bármely bőrű nő is fesse magát, igazán érthetetlen; mert a friss arc, ha barna is, ezerszer szebb mint az a lárva, a melyet itt ott a nőkön látunk. Mi, magyarok, hálát adhatunk az Istennek, hogy ez a divat nem nagyon terjed náunk; de mégis vannak, a délvidéken pedig sokan is vannak, a kik e csunya szokásnak rabjai. Még hagyján volna, ha nem ártana az arc- és karmeszélés (mert mindent be szoktak ám azok a hölgyek meszelni, a mit a ruha nem takar s ők igyekeznek is, hogy fehérségükből minél több mutatkozzék). Szakértő első tekintetre is fölismeri különösen aki maga is forgatja, ha nem is a testén, de a vásznan az esetet, hogy festve van-e az arc, vagy sem; de a legtöbb nem szakértő is már első pillanatra is felismerheti az u. n. „smink“-et. Az pedig, aki festi magát, azt hiszi, hogy csak ő maga tud róla; azonban néha-néha maga is megjed, mikor sokat talál mártogatni a karminba s társa-

ságban megfeledkezve, zsebkendőjén foltokat hagy az arca, mikor megtörli. De jól van, ám fesse magát, a kinek tetszik: csak hogy akkor tudja, hogy mivel festi magát s tudja mi vár rá, ha csak 10 évig is csinálja. A bőre eldurvul s mindinkább több és több paszta és festék kell rá. Ez sem volna még nagy baj, hanem már nagyobb baj az, ha a sok olomfőrtől (mert a piros egymagában nem elég) megszürik az arca, pergamenszerű lesz, megfáradt, megöregszik, sőt még idegbajt, reszketegséget is kaphat, fogai kihullhatnak s beteges, idő előtt elaggott lehet. Ne higgyék, hogy nagyitok; ha nem is lesz mind ilyen, sok gyenge szervezetű hölgy csak később bánja meg, hogy festette magát. Az ajkakat nem festéssel, hanem egészséggel kell pirosra festeni. Még a vörös répa leve ártalmatlan, de legjobb, ha annak is békét hagyunk; egy kis aprószőlő-zsir megteszi a hatását, ha az ajkunk, a hideg, szeles időben berepedezik, sőt veszedelmes is volna úgy hagyni; mindenesetre gondolni kell, de nem festeni.

Főlemlithetjük itt délvidéki szerbeinknek egy arcfestő szokását. A szedelyka nevű álarcos-mulatságot értjük itt, a melyre a legények álarc helyett különféle ríktó festékekkel mázolják be arcukat, és tréfás öltözetben mulattatják a leányokat azzal, vajjon megismerik-e őket.

Az arcráncok eltüntetésére vagy kisebb gödrök elsimitására, mintegy az arc kivásalá-

sára, francia orvosok mindenféle pasztákkal való kenéseket ajánlottak. Mint értesülünk, legújabb a dr. Gersuny módszere. Ugyanis ő állítólag Pravatz fecskendővel olvad paraffint vagy vazelint fecskendez be a beesett bőrrészlet alá, ez az anyag ott megmarad s a mint mondják, elsimitja a ráncot és megfiatalítja az arcot.

Ismertem egy különben is általánosan ismert, de már meghalt öreg gigerlit a ki minden este nyers rosbeaf szeletet kötött arcára, s így aludt, hogy arca bőre frissességét megtartsa. Egy-két másik ilyen hű embert is ismertem, a ki szalonnával kengette arcát nyáron a Balaton homokján s nappal süttette magát, hogy barna legyen az arca; egy harmadik ismét 12—15 óráig lubickolt a Balatonban a napon, hogy csak edződjék, illetőleg, hogy barnuljon a teste és arca; nincsen már szüksége barna arcára, mert mint a lapokból tudom, nem régen, — elég fiatalon — elhunyt.

A fej és az arc divatjának egy különös formájával csalják magukat tavaly óta az amerikaiak, a mely divatot most Párisban is utánoznak ez az, hogy a vendégek ismert előkelőségek maszkjában jelennek meg ebédre s fejük úgy ki van kenve, festve, a fodrász-mester által alakítva, hogy egyik-másik híres emberhez csakugyan hasonlítanak.

A szemöldök festése nem szükséges; nem is szép, mert meglátszik, másrészt mindencsak úgy szép az arcon, ha harmóniában áll egy-

A középítkezések fölülvizsgálására vonatkozólag adatokat szereztünk be a mai közgyűlés után. Ez adatok minden írásnál és dikciónál világosabban beszélnek:

Aradvármegye törvényhatósága a megye székházának építkezését egy állami szakközeggel vizsgálta fölül; a vizsgálat befejeztével a vállalkozó végszámlájából mintegy 17,000 koronát ütöttek le.

A verseci honvédlaktanya építkezése alkalmából Versec város közönsége egy szakközeg kiküldetését kérte a kereskedelmi minisztertől; a kiküldött szakközeg hat heti beható vizsgálat után a vállalkozó 400,000 koronás végszámlájából 22,500 koronát levonásba hozott.

Igy vették igénybe az állami szakközegek szolgálatait a közel multban: Szeged, Karcag, Zilah, Szolnok stb.

Hát csak épen Aradnak nem kell a pénz?

Épen csak Aradnak vannak kidobni való ezrei?

Nem beteges érzékenykedésről, nem a mérnöki hivatal önérzetének túltengéséről van itt szó, hanem csengő pénzről, az adófizető közönség keserves filléreiről, amit nem engedünk áldozatul dobni oda semmiféle üres jelszavaknak, legkevésbé pedig egy tisztviselő hiúságának.

A város érdeke, és a mérnöki hivatal igazi önérzete kívánja meg, hogy ebben a dolgban tisztán láthassunk.

* *

Csanádmegye közigazgatása.

(A mai ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, július 9.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg július havi rendes ülését Meskó Sándor dr. főispán elnöklése alatt. Az ülés iránt elég nagy volt az érdeklődés, a bizottság tagjai jóformán kivétel nélkül megjelentek. Nagyobb vita csak az alispáni jelentésnél s a fegyelmi ügyeknél keletkezett, de itt aztán oly hosszadalmasan, hogy a referensek előadmányai jóformán mind délután kerültek sorra.

Fél tíz órakor nyitotta meg a főispán az ülést, melynek első tárgyaként ifj. Návay Lajos dr. alispán terjesztette be a mult óról szóló

jelentését. A nagy gondal szerkesztett jelentés megemlékezik a három tótbánhegyesi pusztának Magyarbánhegyes községhez történt átcsatolásáról, a városi képviselőválasztásokról s azok igazolásáról, arról az alispáni átiratról, melyvel megkerestettek az érdekelt hatóságok a Maros hajózhatóvá tétele tárgyában, Lonovics Gyula alapítványairól. Szalay Dezső főszámvevő helyettesítésével Kozma Péter kir. adótiszt bízott meg. A vármegye területén körülbelül 1000 munka nélkül maradt szegény ember van, a kikből legtöbb Kevermes, Pitvaros, Sajtény és Nagylak községekre esik. A mult hóban 40 személy vándorolt ki a megyéből Romániába, Bulgáriába s aránylag legkevésbé, hárman mentek ki Amerikába.

Az alispán havi jelentését tudomásul vették s az első félévi állapotról Hervay István főjegyző olvasta fel az alispán jelentését. Ennél már hosszú, másfél óránál is tovább tartó vitát provokált Justh Gyula, de itt istudomásul vette a bizottság egyhangulag az alispán intézkedéseit, ugyszintén a jelentést is.

A pénztárak megvizsgálásáról szóló jelentés után Kevermes község felebbezését tárgyalta a bizottság. Az alispán megtagadta a közönségnek azt a kérelmét, hogy a község belterületén gőzcséplővel nyomtathassák el a gabonát. Az alispán határozatát meglebebezte a község, de a bizottság a felebbezést elutasította.

Szalay Dezső főszámvevő a mult hó 25-én történt újabbifelfüggesztését felebbezte meg, de ezt is elutasították.

A Kriván-féle hagyaték ügyét tárgyalta ezután a bizottság Kriván Dénes hagyatékát felémésztette a hátramaradt adósság s az örökösök a megyei árvászeket hibáztatják azért, hogy nekik mi sem maradt. A közigazgatási bizottság három tagját küldte ki a vizsgálatra, kik ma részletesen beszámoltak az eredményről. Az ingatlanok eladása és a befolyt összegek kezeléseért nem illetheti vád az árvászeket, de az özvegyet, a kiskorúak természetes és törvényes gyámját, nem ellenőrizték kellőképen. A kiküldött albizottság magát a száraz tényállást adta elő, de a további teendőkre nézve indítványt nem tett. Dózsa Samu dr. főügyész indítványára aztán úgy határozott a bizottság, hogy nyilatkozatra hívja fel az árvászeket s felhívja annak a bejelentésére is, kik ellenőrizték az özvegy költségeit.

Két fegyelmi-ügy volt még az ülés érdekesebb tárgya. A vármegye alispánja H. Kovács

Bálint dr. palotai orvos és Ors Károly makói állatorvos ellen a beérkezett panaszok alapján vizsgálatot indított. A vizsgálatnál azonban a felhozott vádak egyik részről sem bizonyultak be, ezért az alispán a további eljárást beszüntette. H. Kovács ügyében Kovács József és társai palotai lakosok felebbeztek, de ezt a bizottság elvetette.

Nagy Zoltán h. pénzügyigazgató, Groó Vilmos kir. tanfelügyelő, Vinkler István kir. ügyész, Dózsa Samu dr. megyei főügyész, Mikes Gyula kir. főmérnök, Farkas László árvászeki elnök és Bauer Ignác dr. h. főorvos terjesztették elő ezután szokásos havi jelentéseiket s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Francia-olasz barátkozás.

Róma, jul. 9. Loubet köztársasági elnök az idén Rómában meglátogatja az olasz királyi udvart.

A pestis.

Konstantinápoly, jul. 9. A közegészségügyi tanács mai ülésén elhatározta, hogy ha estig nem fordul elő újabb pestiseset, holnaptól kezdve megszünteti az elutazókra nézve életbeléptetett rendszabályokat és tiszta menetlevelet ad a hajóknak.

A lelencház telke.

(Az állam és a város.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Az aradi Fehér Kereszt lelencház-egyesület, a melynek lelencházát tudvalevően az állam veszi át, ezen lelencház építésére ingyen telket, továbbá ezer korona évi hozzájárulást kért a várostól. A város mai közgyűlésén, rövid vita kíséretében határozott ezen kérdés fölött.

A tanács azt javasolta, miszerint elvben ki-mondassék, hogy a város az ó-temető, a városliget, a vásártér, a sporttelep és az élővizscatorna által határolt telekből két katasztrális holdat átenged; miután pedig törzsvagyon elidegenítéséről van szó, a jövő havi közgyűlésre a telekátengedés érdemleges határozathozatal és névszerint való szavazás céljából újra kitűzessék. A tanács ezen javaslatát azzal támogatta, hogy az állami lelencház építését előre-

mással. Akárminő színű a szemöldök, az arc szépségét növeli, csak bizonyos erőssége legyen. Némelyik vad nép úgy hiszi, hogy szép, ha a szemöldökök középső végeikkel összeérnek. (az ilyeneket jogtalanul, ravasz embereknek szokták mondani) s ezért, ha nem érnek össze, az őket összekötő orrgyöki rész bőrét szokták megfesteni, sőt van olyan barbár néptörzs is, a mely a gyermek szemöldökét s pillaszórét kitépdéli, iszonyu gyuladásokat idézve elő a szemhéjakon, csak azért, hogy a gyermekek szebbek legyenek. Micsoda örült, barbár eljárás ez s ezt emberek cselekszik meg. Az állatok semmit sem dobnak el maguktól, a mit a természet nekik adott.

Az arc divatjához tartozik az arcnak vonalakkal való festése is, továbbá az arc bőrének bemetélgatése, husdaraboknak az arcból való kivágása, mind oly barbár eljárások, a melyeket a német „bursok“ és a becsület régibb és újabbkori kódexei alapján, becsületmentő arkanumokként sokan uton-utfélen alkalmaznak, nem magukon, hanem szeretett, nagyon szeretett s nagyrabecsült embertársaikon.

A fülbevaló divatja is a vad népektől származott át ránk; különösen az az alakja, midőn válgig érő, nehéz fülbevaló huzza le a fület s elékteleníti nemcsak a fület, hanem az egész arcot is. Évekkel ezelőtt, mikor a Rivierán jártam, a tengerparton gyakran lehetett egy művelt, szép hölgyet látni, akinek oly nagy gyé-

mantos fülbevalója volt, hogy az illető, ugyis vékony dongáju hölgynek iciny-piciny fülcimpája egy szép napon beszakadt tőle s a fürdőorvosnak tüvel és selyemmel kellett összefoltozni. Ez nem tréfa, ez igaz történet.

Nálunk, európaiaknál, a fülbevaló tulajdonképen annak a téves hitnek köszönheti elterjedését, hogy afülátfurásaminden szemgyuladástól megmenti az embert. Azután a hiúság, az ékítési vágy ösztönözte a nőt, hogy addig-addig ostromolja férjét, a míg egy butont — habár francia utánzatot is — szerzett neki. Talán a nagy fülbevaló föltalálói azért is buzgólkodtak annyira, mert tudták, hogy lehuzza a fület, ez megnő s teljesül Arisztotelesz-nek azon állítása hogy a nagyfüleeknek nagy az emlékezőtehetségük.

A fül átfurása nemcsak barbár eljárás, (s meg lehetnek róla győződve, hogy a szép hölgy fülbevaló nélkül is szép és viszont), de lehet veszélyes is. A tü, a fonál, melyet keresztül huznak a fül cimpáján, lehet szennyes, fertőzött is a fülcimpa elpusztulhat (mint a hogyan már történt is), a fül eltorzul és vele az egész arc és. Orvosra kellene a fül átfurását bízni s ha mégis magunk teszszük, akkor gyertyán megégetett s tiszta vászonkendővel letörült, kihült acéltüvel tegyük tisztá, sterilizált fonalat huzunk a fülbe.

Bár nekem is megvan az a gyengém, hogy szép gyémánt butont vagy gyémántszegélyű

más nemes követ szeretek a hölgyek fülén látni, mégis azt mondom, hogy e divat nem szükséges; nem mert a szemgyuladást semmiképen sem szünteti meg s ha szép a nő, a füle szépségét nem kell gyarapítania, mert a szép fülbevaló a férjnek nagyon is sok pénzbe kerül, a nagy, otromba fülbevaló pedig a test és a fej szépségét el is rontja.

Mint hogy szecessziós és bizzar korunkban lassan-lassan minden, a vad népektől eredt divatot utánozni kezdünk, a fül divatjáról szólva, meg kell itt emlékeznünk egyes afrikai és amerikai néptörzsek ama barbár szokásairól, hogy fülüket, mikor a legtöbb embernek ugyis nagyobb a füle, mint kellene, óriásira megnövesztik. Így p. o. a brazilliai botokud nép a gyermek fülét átfurja és annyira tágitja, nagyobb és nagyobb karikákkal, hogy a fülnek csakis felső, kisebb része lesz ép, ellenben alsó része vékony szalagocska alakjában marad meg s ebbe réz- vagy fakarikát tesznek. Borneóban és Szumatrában az ilyen kifurt fület annyira tágitják, hogy az így keletkezett nyílason az embernek az ökle is átfér. Egyik-másik néptörzs szintén sokat törődik a fülével (p. o. a loobahi) s hegyes pálcikákkal szurdalja körül, úgy, hogy a füle olyan, mint a szalonnával spékelt nyul- vagy özgerinc-szelet.

Más néptörzsek, négerék és botokudok ajkukra csapokat erősítenek, s azt hiszik, hogy így fenegyereknek. Más törzsek ajkukat hosz-

l'thatóan egyéb humánus intézmények, mit pl. bábaképző, szeretetház stb. fogják követni. Az 1000 korona segélynek oly módon való megszavazását ajánlotta a tanács, hogy azt a jótékonycélokra előirányzott összegből fedezzék, úgy, hogy az a költségvetésben újabb megterhelést nem jelent.

Müller Károly hozzájárul a segély megszavazásához, mivel az a polgárok újabb megterhelésével nem jár. Nem idegenkedik a telek megszavazásától, mert más városok valószínűs konkurrenciát fejtenek ki az állami intézmények érdekében, s még nagyobb áldozatokat hoznak az ilyesmikért. Elég sajnós, hogy kicsinyes okokból az állam figyelme eltérített Aradtól, s oly intézményeket, a melyek minket illettek volna meg, más városok kaptak. Ez a saját negligenciánknak tudható be. Oriási áldozatokat akartunk hozni azért, hogy a királyi tábla Aradra jöjjön; de más város ezt a nagyobb áldozatot megadta, s a táblától elestünk. Neki is meggyőződése, hogy a lelencház más intézményeket fog maga után vonni, a melyek hasznára lesznek a városnak. A városnak befolyásos emberei nincsenek, szava a kormánynál erkölcsi súlyjal nem bír, ki kell rukkolni tehát a pénzzel. Ily szempontból elfogadja a tanács javaslatát.

Deutsch Bernát hozzájárul a telek megszavazásához, de a kiszemelt terület alkalmatlannak tartja. Ott a közelben van a waggongyár, a vásár, a vasúti állomás, mindezek nem kedvezőek egy egészségügyi célokat szolgáló intézménynek.

— Hát hová tegyük a lelencházat? — kiállottak közbe.

— Hogy hova, az más kérdés — felelte Deutsch, — de ide nem.

Institoris Kálmán polgármester Deutsch Bernát felszólalásával szemben megjegyzi, hogy Frank közegészségügyi felügyelő, a ki a városnak minden odaadható telkét ismeri, és a ki, mint a lelencház felügyelője, a legkompetensebb e kérdésben, a kiszemelt és a tanács által javasolt területet a legalkalmasabbnak találta a lelencház építésére.

Mülek Lajos dr. a tanács javaslata mellett szólott föl, s azt a közgyűlés ezután el is fogadta.

A közgyűlésen Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Kádas Kálmán főjegyző, Varjassy Lajos és Lőcs Rezső

szu faléc segítségével nyújtják meg, úgy, hogy olyanok, mint valamely lesbe menő pelikánmadár.

Az orrot és ajkat is átfurják, bele elefántcsontból, kagylóból vagy másféle tárgyakból gyűrűt, fogalaku tárgyakat dugnak, hogy így szebbek legyenek s egyuttal imponáljanak ellenlétségeiknek vagy a szomszéd néptörzseknek. Csudálatos, hogy az orrkarikák divatja, ha már a fülkarikáké eljött, még hozzánk nem érkezett meg; milyen jó volna pedig, ha a házasságok kölcsönösen kifurnák orrukat s mint a tincoló mackónak, gyűrűket húzatnának bele, mert ekkor orruknál fogva mennyivel könnyebben vezethetnék egymást. De talán vállalkozó századunkban ennek az ideje is el fog fog érkezni.

A fog divatja is érdekes. Már a rómaiak is plomboztatták arannyal a fogukat, úgy, hogy mondhatni, Krózus lehetne az ember, ha az így a fogakkal a földbe jutott aranyat egybegyűjthetné. Ez még a legáldásosabb divatja az emberiségnek. Ez megjavítja egészségünket, emésztőképességünket, a miért Szent Bertalan védetteinek sokat köszönhetünk. De már mit szóljunk azokról a vad szokásokról, hogy az afrikaik a mi költőinktől sokszor megénekelt hétféle fogakat utálják és feketére festik, sőt ez nem elég nekik, hanem Délafrika benszületéjével minden fogukat más más színűre festik vagy laposra csiszolják, vagy kitérdelik, kicsorbítják.

tanácsosok: Green Nándor tb. főkapitány és Vannay Gyula jegyző.

A törvényhatóság tagjai közül: Andrányi Károly, Avarfy Ferenc, Barabás Béla dr., Salacz Gyula, Müller Károly, Kristyóráy János, Simay István, Hegedüs László, Csécsi Imre, Varjassy Árpád, Stauder József, Reicher Ferenc, Abrai Lajos, Ring Géza, Révész Adolf, Ring Lajos, Opre Péter dr., Mülek Lajos dr., Lukácsy Lajos, Nagy Sándor dr., Csák Cirják dr., Wadowszky Gusztáv, Edvi-Illes László, Kneffel Károly, Daniel Kálmán, Ottenberg Tivadar, Marschall Lajos dr., Virágh Lajos, Urbányi Béla, Böhm Adolf, Fényes Dezső, Rozsnyay József dr., Pekár Károly, Maresch Gyula, Vajda István dr., Zachariás Géza, Bozsik György, Vizer Lajos, Remetey F. Károly, Posgay Lajos dr. Tabakovits Emil, Schusztar Henrik dr., Mandl Vilmos dr., Vizer Péter, Rosenberg Miksa, Sófálvi György, Verbos Ádám, Mayer Miksa, Domány József, Müller Gyula, Fritz József, Blaskovits Antal, Weisz Sándor, Groszmann Jakab, Péterffy Antal, Domonkos Lajos, Glück Károly, Kiss Ferenc, Lamberger Lajos, Zikó János, Kilyényi János, Probst Mihály, Nagy Lajos, Reinhart Gyula, Mittner József, Weisz Dávid, Marek Samu, Wallfisch Armin stb.

Dobsa Lajos meghalt.

(Az irodalom gyász.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Rövid távirat jelenti, hogy Dobsa Lajos, az ötvenes évek népszerű írója ma, kosgyánbirtokán, hetvennyolc éves korában meghalt. Halálát végegyengülés okozta.

A könyveket falók újabb generációja már alig tudja, ki volt Dobsa Lajos. Pedig az ötvenes éveknek ő volt körülbelül a Herceg Ferenc. Divatos, kedvelt író, a ki az akkori világnak írt, — úgy hogy az utána következő már nem tudott az írásaiban élvezetet találni. Így aztán Dobsa Lajost elfelejtettük, s most a haláláról jut eszünkbe kérdezni: Ni! Ni! Hát még élt? ...

Dobsának, a ki Csanád-megye szülötte és egy időben tisztviselője volt, ezek az életrajzi adatai:

Dobsa Lajos, a Kisfaludy-társaság tagja, szül. Makón, Csanádmegyében 1824. okt. 6. Felsőbb iskoláit és a jogot Debrecenben végezte, s 1848-ban csanádmegyei tiszteletbeli aljegyzővé neveztetett ki. Már 11 éves korában kezdett írogatni, s debreceni diák korában színi előadásokat is rendezett tanuló társával. Később Győrött, Kolozsvárott, Makón és Pesten játszott mint műkedvelő, de 1846. megvált a színészet-től, s külföldre utazott, hogy ismereteit gyarapítsa. 1848. tért vissza Magyarországra, s még ez év vége felé Csanád és Csongrádmegyébe kormánybiztossá nevezték ki. Világosról birtokára vonult, majd az 50-es évek elején Pestre költözött. Ocsém házasságjál c. színműve előadása után elfogták s az Új-pületben töltött 6 hónapot. Kiszabadulása után Pestre internálták, itt tartotta állandó lakását s az irodalomnak élt, míg 1863. úgy vélve, hogy mellőzni kezdik, az írói munkássággal felhagyott. 1869-től kezdve két cikluson át Makó városának volt országgyűlési képviselője. 1874. megnősült, s a köv. évben Pestet elhagyva, biharmegyei birtokán, Kosgyánban telepedett le.

Politikai és irodalmi cikkei és verseit csupán említve, Dobsa a maga idejében kedvelt novellairó volt; számos beszélye közt legsikerültebb az *Egy griséllé* című; de legnagyobb sikert színműveivel aratott; drámai leleménye, s a részletek kidolgozásában és a nyelvben mutatkozó műgondja az 50-es évek drámairól közt előkelő helyre emelték. IV. László c. tragédiája tárgyát az előző költőknél több drámai hatással dolgozta fel és ez még ma is műsoron van; *Vigjátéktárgy* c. vigjátéka 1861. a Karácsonyi-díj 100 aranyát nyerte, de előadásra csak 1891. került. *Bünt bün követ* című drámája 1862-ben szintén az akadémia Karácsonyi-féle 100 arany jutalmát nyerte.

Ezenkívül még több darabnak volt a szerzője, a melyek azóta lekerültek a műsorról.

Friss Ujságok a járásbíró előtt.

(A följelentések labirintusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Az Aradi Friss Ujság-ok küzdelme a papi-ron folytatott polémia mellett a büntető járásbíró előtt terelődött ma. Az előzményeket közzöltük már: Steinfeld Lajos és Székely Viktor külön-külön Aradi Friss Ujságot adtak ki kedden reggel, mindenik vitatva, hogy ő a nevezett lap tulajdonosa s így a két egynevű ujság közül az ővé az igazi Aradi Friss Ujság.

Ebből a harcból rengeteg bonyodalom származott, melynek kibogozása a járásbíróra és a törvényszékre vár. Már eddig is három feljelentés történt s még ugyanennyi várható. Steinfeld Lajos bevádolta Székely Viktort sajtórendőri vétségért a járásbírósnál, ugyancsak feljelentést tett ellene nyomtatvány útján elkövetett rágalmazásért a kir. ügyészségnél, s kártérítési pert indított Muskát Miksa nyomdatulajdonos ellen a törvényszéknél. Mint értesülünk, Székely Viktor viszont bűnvádi, kártérítési és rágalmazási pert indított Steinfeld Lajos ellenében. Ilyenformán kiteszi a feljelentések száma a fél-tucatot, melyhez még hozzájárul az az eljárás, melyet a rendőrség indított meg Székely Viktorttal szemben, mert lapját egy napig engedély nélkül árusította az utcán.

A krajcáros papiros-háboru eseményeihez tartozik még, hogy Székely Viktor lapja a nevéét megváltoztatta Aradi Ujság-ra s ily cím alatt kardoskodik a mellett, hogy csak azért is, ő az igazi Aradi Friss Ujság.

Egyik feljelentés már ma foglalkoztatta a járásbírósnál. Révay Kálmán albiró Steinfeld Lajos feljelentésére megidézttette a feleket s a délelőtti folyamán tárgyalást tartott. Mint ügyészi megbízott résztvett a tárgyaláson Beniczky Kálmán. A panaszos ügyvédje, Radó Károly dr. kíséretében jelent meg, Székely Viktor pedig egyedül.

Steinfeld Lajos Székely Viktort az 1848-iki 18-ik t. c. 80. § ába ütköző s a 31. §. szerint büntetendő sajtórendőri vétséggel vádolta.

Székely Viktor mindenekelőtt illetékességi kifogást hozott fel azon a címen, hogy az életbeléptetési törvény a fenti törvény cikk szakaszát a törvényszék hatáskörébe utalta.

Beniczky Kálmán ügyészi megbízott az illetékesség tárgyában hozott kifogás elutasítását kérte azon az alapon, hogy az életbeléptetési törvény az 1848-iki 18-ik t. c. 30. §-ba ütköző sajtórendőri vétséget a járásbírósnak hatáskörébe utalta, de az ezen szakasz ellen vétőkre a büntetési tételt a 31. §-ban mondotta ki, s tekintve továbbá, hogy a jelen vétségért a kiszabható legmagasabb büntetés egy évi fogháznál nagyobb nem lehet, s tekintve, hogy már ebben a kérdésben felmerült illetékességi összeütközésből kifolyólag a minisztertanács által kimondott s a bíról gyakorlat által is követett, hogy a fenti törvény 31. §-a szerint büntetendő vétség a járásbírósnak hatáskörébe utaltatott.

Révay Kálmán bíró erre megállapította a járásbírósnak illetékességét s megkezdte a tárgyalást.

Radó Károly dr., mint Steinfeld jogiképviseelője állítja, hogy Székely nem jelentette be a lap megindítását s így sajtóvétséget követett el. Beterjeszti a polgármesternek egy erre vonatkozó végzését, mely szerint Székely Viktornak oly bejelentését, hogy Aradon Aradi Friss Ujság címen új lapot indít s hogy ezt az utcán árusíthassa, nem vette tudomásul.

Székely Viktor ezzel szemben előadja, hogy a terhére rótt cselekményt nem követte el, mert a törvény azt írja elő, hogy a ki lapot akar

kiadni, ebbeli szándékát a polgármesternél bejelenteni tartozik, s a lap megjelenését a kérvény elintézése egyáltalában nem gátolja, hogy a kérvényt a polgármesteri hivatalnál beadta, az ezen hivaltól nyerendő bizonyítvány beszerzéséig a tárgyalás elnapolását kéri. Egyuttal beismeri, hogy az említett bejelentést július 8-án, a lap megjelenése napján reggel 8 óra után adta be a polgármesteri hivatalhoz.

Beniczky ügyészi megbízott a tárgyalás elnapolását ellenzi, mert Székely beismerése szerint, a bejelentés reggel 8 órakor történt, s a lap, már az ezt megelőző órákban árusítván, bejelentés nélkül jelent meg.

Révay bíró mindemellett a polgármesteri hivatal bizonyítványának beszerzéseig a tárgyalást e hó 15-ének délutáni 3 órájáig elnapolta.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: *Vízözön*, színmű.
Péntek: *Vízözön*, színmű.
Szombat: *Felhő Klári*, népszínmű. A karszemélyzet jutalomjátéka.
Vasárnap: *Az őrnagy úr*, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.
Hétfő: *A zsába*, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.
Kedd: *A páholy*, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.

* **Vízözön.** A nyári szinkör júliusi levegőjét felhőszakadás üdítette fel ma este. A vízözön volt ez, mely a mesterséges felhőkből sűrűn zuhogott Noé bárkájára. Mindenesetre a nyári szezonra való ez a bibliai módi locsolás, de nyári látványosság az az öreg darab is, melyet előadásra elővettek. A *Vízözön* színrehozásának csak úgy van jogosultsága, ha ezt szép kiállítással teszik. S elismerhetjük, hogy az aradi színház igazgatósága dicséretes igyekezettel s fényes sikerrel tett eleget ennek a követelménynek, amiért *Végh* István festőre sok hárul az elismerésből. A szereplőknek nincs valami bő alkalmuk a brillirozásra. *Szabó* Irma mindamelllett sok természetes kedvességgel játszotta Ráchelt. Művészien szép alakítás volt *Gazdy* Aranka Gábor anyyala. *Csikó* Noé szerepét a lehetőség szerint kiaknáztta s különösen a berugási jelenettel ért hatást. *Marházy*, *Ternyei*, *Bejcziné*, *Garai* Ionka, *Győre*, *Németh*, *Sarkady* játszottak még a darabban szép igyekezettel. A felvonások végén csalódás ért. Azt hittük, hogy a tapsokra a szereplőkkel karonfogást az a reklám kocsi is meg fog jelenni, mely az utcákon járt néhány nap óta.

* **A karszemélyzet jutalomjátéka** E hó 12-én szombaton, a karszemélyzet jutalomjátékául a *Felhő Klári* kerül színre. Az este jóvendelmét *Zilahy* Gyula igazgató átengedte a rék karszemélyzetének, hogy ezzel is megjutalmazza őket buzgó működésükért. A társulat névtelen hősei, kik minden este ott vannak a színpadon, anélkül, hogy a dicsőségből, erkölcsi sikerből rész jutna nekik, nagyon is megédemlik ezt a jutalmazást. Remélhető, hogy a közönség meg fogja tölteni ez este a színházat. Az előadás különben is élvezetesnek ígérkezik, amennyiben elsőrangú szereposztásról gondoskodtak. Azonkívül *Zilahy* igazgató is megígérte közreműködését. Nem érdektelen az sem, hogy ez este *Végh* István, a társulat művész festője, mint színész mutatkozik be. Jegyek ezen érdekes előadásra péntektől kezdve válhatnak a téli színház pénztárában.

* **A Vigszínház művészei Aradon.** A budapesti Vigszínház művész-társasága július hó 18, 14 és 15-én az aradi nyári színházban vendégszerepel. Színre kerül vasárnap „*Az őrnagy úr*”, hétfőn „*A zsába*”, kedden „*A páholy*”. — Jegyek e öre válhatnak 11 ikétől (péntek) kezdve a rendes időben a színház nappali pénztárában.

* **Haidt Margit**, a volt Leszkay-féle aradi színtársulat tagja, *Kunhegyi* Miklós székesfehérvári társulatához szerződött, a mely most Kesztheiyeen játszik.

A város építkezéseinek ellenőrzése.

(Vita a közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 9.

Váratlanul heves vitatkozást és nagy vihart keltett a város mai közgyűlésén a tárgysorozat egyik pontja, mely a megszokottan értelmetlen hivatali fogalmazásban így hangzik:

„A tanács javaslatba hozza, hogy a városi pénzügyi bizottságnak a nagyobb városi építkezéseknek átvételéhez az állami építészeti hivatal egy közegének kiküldetése iránti előterjesztése alapján nagyobb építkezéseknél esetről esetre a m. kir. belügyminiszterium kéressék fel szakértő kirendelésére.

Ennek a rejtélyes pontnak az a magyarázata, hogy a pénzügyi-bizottság legutolsó ülésén azt a határozati javaslatot hozta, hogy a város nagyobb szabású építkezéseinek felülvizsgálására épen a város érdekében esetről-esetre egy állami közeg kirendelését kérje a törvényhatóság. Ennek a javaslatnak egyéb célja nincs, mint hogy a város közönsége minden alkalommal megnyugvást találjon arról, hogy azok a százezrek, amelyeket egy-egy nagyobb építkezésbe befektetett, valósággal kellő elhelyezést találtak és a várost sem a hiányos építkezés, sem a kellőnél rosszabb anyag használata, sem az építő-vállalkozó, vagy művezető hanyagsága, sem egyéb rendellenességek miatt kár nem érte. Ez mindenesetre olyan cél, amelynek érdekében a köz szempontjából mindent el kell követni még akkor is, ha az egyik vagy másik tisztviselő érzékenysége nem tetszik.

És a mai közgyűlésen ezen javaslat felett épen az érzékeny tisztviselők applommbal teli fellépése és mű-önérzeteskedése folytán tértek napirendre. Mert üres jelszónál egyébnek nem lehet nevezni azt a nevetséges kifogást, amit a javaslat ellen felhoztak, azt t. i., hogy az állami közeg közbenjárása sértene a város autonómiáját. Bizonyos, hogy ez az állítás semmi esetre sem elég ok az indítvány mellőzésére, egyszerűen azért, mert az nem lehet a város autonómiájának megsértése, ha az állami közeg közbenjárását maga a város esetről-esetre kéri.

A javaslat következményeiben csak akkor vezetne bizalmatlanságra a városi tisztviselőkkel szemben, ha az az állami közeg tényleg hibát találna az egyes építkezések és azok átvétele körül. Különben ez az állami felülvizsgálás épen arra való volna, hogy a közönségnek a város tisztviselői iránt való bizalmát megerősítse, mert ha látja a város közönsége, hogy az építkezéseket az állam közega is rendben találja, bizalma csak nő ezáltal a saját tisztviselőivel szemben. Szofizma tehát azt állítani, hogy az állami közeg beavatkozása bizalmatlanságot jelent a városi tisztviselőkkel szemben.

Körülbelül ezt a benyomást keltette bennünk az a védekezés, amelyet a mai közgyűlésen a város tisztviselői a javaslat ellen kifejtettek. Az ülés e részének befolyása a következő volt:

A pénzügyi-bizottság indítványát a tanács pártoló javaslatának kíséretében *Varjassy* Lajos gazdasági tanácsos terjesztette elő. Az ő referálása alapján a közgyűlés már-már elfogadta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a nagyobb városi építkezések felülvizsgálására a belügyminisztertől esetenként szakértőt fognak kérni, mikor felállott *Salacz* Gyula orsz. képviselő, s rövid néhány szóban kifogást emelt a javaslat ellen, azt hozván föl indokul, hogy az egyrészt tárgytalan, mert a belügyminiszter a nagyobb építkezéseket úgy is felülvizsgálhatja, másrészt amíg bizalmatlanságot jelent a város részéről

saját tisztviselőivel szemben, addig Arad autonómiáját is sérti azért, hogy a miniszter jóváhagyását provokálja olyan esetekben, ahol ez meghagyva nincs.

Stauber József a pénzügyi-bizottság és a tanács javaslata mellett szól. Konkrét esetet hoz fel például arra, hogy az állami felülvizsgálás milyen előnnyel és haszonnal járhat a városra. Történt legutóbb *Versecen*, ahol katonai laktanyát építetett a város s az építkezést a mérnöki hivatal vezette, hogy az átvételnél az állami közeg, az aradi államépítészeti hivatal egyik mérnöke, több ezer koronát fizetett vissza a vállalkozóval a városnak azon a címen, hogy az építkezés az előírásnak és a terveknek meg nem felelően, vagyis hiányosabban történt. Ez a javaslat tehát nem az autonómiát csorbítja, hanem pénzt szerez a városnak. A tisztviselők fizetéseit leszállítja s ezek létszámát apasztja a város egy néhány száz jelentéktelen koronáért, s itt, ahol ezeket szerezhetne, akadékoskodik kicsinyes okokból. Tovább is hajlandó elmenni, mint amennyit a javaslat mond, indítványozza, hogy az állami felülvizsgálást kériék meg visszamenőleg, a régebbi építkezésekre is, sőt tegyék meg ezt a legutóbb felépült honvédhuszár laktanyával is; ez annál könnyebben kivihető, mert ennek építő vállalkozói és az építés vezetői még nem kapták vissza — tudomása szerint — kauciójukat. Indítványozza, hogy a közgyűlés fogadja el a pénzügyi-bizottság és tanács javaslatát.

Salacz Gyula azt a felvilágosítást adja, hogy az aradi huszárlaktanya építését fizetett művezető vezette s a mérnöki hivatal csak ellenőrizte. Az átvételhez bizottságot hívtak össze, melybe törvényhatósági tagok is hivatalosak voltak s résztvettek azon hivatalból a gazdasági tanácsos, a főmérnök és egy almérnök. Miután az átvételnél a bizottságnak törvényhatósági tagjai nem jelentek meg, a hivatalból jelelvolt tisztviselők az átvételt eszközölték legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint. Az sem következés, hogy az állami kiküldött részvétele anyagi haszonnal jár. Nem tartja helyesnek, hogy indirekt uton bizalmatlansági nyilatkozatot tegyenek olyan városi tisztviselők ellen, akik évek óta hűen szolgálják a várost. A laktanya egyébként sem olyan nagyszabású építkezés, hogy annak felülvizgálatára állami közeget kérjenek a pénzügyi-bizottság hibás feltevéséből kiindult javaslatra.

Varjassy Lajos már a tanácsban ellenezte ezt a javaslatot, mert úgy látta, hogy tényleg beleütközik a város autonóm jogkörébe s másrészt olyan egyént akar az ellenőrzéssel megbízni, aki felelősséggel nem tartozik a városnak. Mikor azonban arról értesült, hogy ez az ellenőrző közeg nem államépítészeti mérnök, hanem miniszteri kiküldött lesz, akkor maga is hozzájárult a javaslathoz, mert a belügyminiszternek így is meg van a felülvizsgálási joga. Annál az esetben, amelyet *Stauber* József felhozott, t. i. az aradi laktanya átvételénél nem is a rendes bizottság járt el, hanem egy e célra alakult közös bizottság, amelybe a honvédelmi miniszter is kiküldött tagokat. Szavait így fejezte be:

— En részemről nem félek a vizsgálattól, tessék valamennyi építkezést megvizsgálni, s ahogy eddig mindig tisztán állottam, úgy tisztán fogok állni ezután is.

Révész Adolf szerint fogalomzavar van a vitatkozásban, amely ugylátszik a pénzügyi-bizottság jegyzőkönyvéből származik. A bizottság ugyanis nem államépítészeti kért a felülvizgálásokra, hanem miniszteri kiküldöttet. Bizalmatlanságról szó sem lehet. Ahogy a szabadságot nem sértheti az igazság, úgy a város

autonomiáját sem sértheti a felülvizsgálás, amelyre épen a tisztviselők iránti bizalom nagyobbítása érdekében van szükség és egyben a város érdekében is, mert ha a vállalkozó tudja, hogy még egy vizsgálat van a háta megett, sokkal nagyobb lelkiismeretességgel és hűséggel végzi majd a munkát. Pártolja Stauber József indítványát.

Virágh Lajos tiltakozik az ellen, hogy az ő tudtával a város ilyen irányban valaha megkárosodott volna. Ilyen körülmény gyanúsítás és vádaskodásokat visszautasít. (*Felkiáltások: Az ellenőrzés még nem bizalmatlanság!*)

Mülek Lajos dr. ezuttal sem mulaszthatta el a kínálkozó alkalmat arra, hogy letegge hódolatát a vitában érdekelt befolyásosabb urak előtt. Teljes tájékozatlansággal szolt a tárgyhöz, mikor arról beszélt, hogy ő meg van győződve arról, miszerint *Varjassy Lajos* becsülettel jár el mindenben, ahol a város érdekeit kell képviselnie.

Felkiáltások: Ki tagadta ezt? Nem arról van itt szó!

Mülek Lajos: Ha én meg vagyok győződve a tisztviselők becsületéről és lelkiismeretességéről, miért van szükség akkor felülvizsgálatra? Egy éve sincs, hogy bizalommal választottuk meg újra tisztviselőinket.

Stauber József: És ön máris agyonhizelgi őket.

Mülek Lajos: A javaslatot tárgytalannak tartom s nem fogadom el.

Hogy ez a felszólalás mennyire elütött a vita szellemétől, az leginkább kiviláglik abból, hogy ha gyanúsításról volna szó, ugy evvel első sorban a tanács volna megvádolható, aki a javaslatot — kétségtelenül nem evvel a célzattal — ajánlotta elfogadásra.

Nagy Sándor dr. helyes irányba igyekezett terelni a vitát tárgyilagos felszólalásával. Csudálatosnak tartja — ugymond — hogy mikor Stauber közérdekből véd egy javaslatot, akkor az ő felszólalását mindenféle emfázisokkal meg akarják fosztani eredeti jelentőségétől. Nincs itt bizalmi-kérdésről szó, s ezért nincs szükség az önérzeteskedésre. Volenti non fit iniuria, — ennél fogva, ha magunk kérjük a felülvizsgálatot, akkor ez nem sértés az autonómiánkra.

Institoris Kálmán polgármester is pártolól szolt a javaslat mellett. Hangsúlyozta, hogy sem autonomia sértésről, sem bizalmatlanságról nincs szó és kéri a tanács javaslatának elfogadását.

A kérdés felett szavazással döntöttek. A tanács javaslata mellett szavaztak *harmincan*, ellene *harminckilencen*, s így az indítványt levették a napirendről.

MULATSÁGOK.

(=) *Kereskedők nyári mulatsága.* Az idei nyáron nagyszabású mulatság helyett házi estélyt rendez tagjai számára az *Aradi Kereskedők Köre*, de ez az estély ugy a műsor, mint a megnyilatkozó érdeklődés révén vetélkedhetik bármelyik téli és nagy táncvivalommal. A műsorban az *aradi Nemzeti színház* két elsőrendű tagja működik közre, a zenei számokat pedig kitünően szervezett, jeles aradi erőkből álló zenekar fogja előadni. A háziestélyt *szombat* e hó 12-én este, a városligeti vendéglő nagytermében tartják meg. Az estélynek ez a műsora:

1. *Nyitány* a Szép Galathea operetből, Suppée F.-tól. Előadják: Budics Mátyás tanár, Buzáky Gyula, Berán Béla, Dóka Miklós, Goldzieher Albert, Imbronovits Menyhért, Kövesdi Alajos, Mayer Ede, Ofner Gyula, Roth Jenő, Sperber Frigyes tanár, Stóhr Mátyás, Zoltai Mátyás tanár urak.

2. *A kórlista keservei.* Énekes magánjelenet, előadja: Polgár Sándor ur, az Aradi Nemzeti színház tagja.

3. *A két pinytöke.* Duett, Kling-től. Előadják *Dóka Miklós* és *Buzáky Gyula* urak, kísérik az 1. számban szereplők.

4. *A levél.* Monológ, előadja Szabó Irma ur-hölgy, az Aradi Nemzeti színház tagja.

A műsort tánc követi. Az estély 9 órakor kezdődik. Az estélyre meghívók nem bocsátanak ki; a tagok által bevezetett vendégeket akik előzetesen a titkári hivatalban bejelentendők, szívesen látja a kör.

Szerelmi dráma a nagyerdőben.

(Kettős öngyilkosság a családi mezőn.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Az aradi nagyerdőben ma kettős öngyilkosság történt. Egy negyven éves ember és egy fiatal, alig huszonöt éves férjes asszony váltak meg az élettől a szerelem miatt.

Az eset részletei még elég rejtélyesek, mert az öngyilkosságnak nemcsak tulajdonképeni okát nem lehet tudni, de eddig még az sincs megállapítva, hogy ki az öngyilkos asszony? Annyi bizonyos eddig, hogy az öngyilkosság és gyilkosság megtörtént, s hogy a drámának oka a két öngyilkos közötti szerelmi viszonyban keresendő. A férfi azonnal meghalt, a nő még él és a halállal vívódik, sebei azonban életveszélyesek, amennyiben szerelmese három golyót röpített az asszony mellébe.

A kettős dráma részleteiről a következő tudósítást közöljük:

A családi erdőgondnokság ma délután telefonon jelentette az aradi rendőrségnek, hogy az erdő bejáratánál két személy, egy nő és egy férfi öngyilkosságot követtek el. A városházáról azonnal kimentek a nagyerdőbe dr. *Leitner Ernő* orvos és *Szepekovszky Teofil* rendőrségtiszt, kik a férfit már holtan találták, a nő még élt.

A férfi zsebében talált iratokból megállapították, hogy az öngyilkos *Zsebzán Miklós* 40 éves waggonyári munkás. Katonakönyvéből tünt ki a neve, melyben egyéb irások között egy csomó német nyelven írt szerelmes levelet is találtak. A nő kilétét nem sikerült eddig kétségtelenül megállapítani, miután ő rá vonatkozólag semmi írást, vagy más ismertető jelet nem találtak, ő maga pedig beszélni már nem tudott. Az a gyanu, hogy *Hack Péterné*, született *Weldin Katalin* a nő, aki csinos külsejű 25 év körüli asszonynak néz ki.

A véres dráma szereplői már reggel kimentek a nagyerdőbe s ott bolyongtak egész délelőtt, délután 4 órakor pedig az erdő előtti mezőn elkövették az öngyilkosságot.

A gyilkosságot a férfi: *Zsebzán Miklós* kezdte meg, aki revolverrel háromszor lőtt az asszony mellébe. A nő természetesen azonnal elesett s melléből patakzott a vér, amely végig folyt a testén. *Zsebzán* abban a hitben, hogy szerelmese meghalt, önmaga ellen fordította a fegyvert s ugyanavval a revolverrel kétszer magára lőtt. Az egyik golyó a szívébe, a másik tüdőjébe hatolt s azonnali halált okozhatott.

Mikor *Leitner Ernő* dr. rendőrorvos a helyszínére kiért, *Zsebzán* már halott volt, a nő még élt. A férfit az alsó temető halottas kamrájába, a nőt pedig mentőkocsin a kórházba szállították, ahol súlyos sebeivel élet-halál közt fekszik. Az orvosi vélemény szerint aligha életben marad. A rendőrség vizsgálatot indított a nő személyének megállapítása céljából.

Késő éjjeli órákban értesül tudósítónk, hogy a nő, akit *Zsebzán* megölt, tényleg *Hack*

Péterné. Férje, akit a rendőrség ebben az ügyben megidézett, a meggyilkolt asszonyban feleségét felismerte. *Hackné Weldin Katalin*, az éjjel a kórházban meghalt. Így most már a szerelmi dráma mindkét áldozata halott.

Rejtélyes ezüstnemű lopás

Aradon.

(Gazdátlan ezüst-tárgyak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Az aradi rendőrség egy notórius nemzetközi betörőt kerített kézre s annál nagymennyiségű ezüstneműeket foglalt le, amelyekről eddig csak annyit tudhatni, hogy lopottak, de gazdájuk nincs, miután a tolvaj nem akarja elárulni, hogy az értéktárgyakat honnan lopta. Előbb azt állította, hogy még a múlt hónapban itt lopta Aradon, utóbb, hogy örökölte, ma este pedig módosítva előbbi vallomását, *Török-Kanisára* tette át bűncselekedete színhelyét.

A rendőrség az alábbi részleteket közli a rejtélyes lopásról:

Június 30-án az *Andrássy-téren* őrt álló rendőr elfogott egy nőt, aki négy ezüst mokkakanalat és négy ezüst evőeszköz-zsámolyt kínált fűnek-fának megvételre. — A rendőrnek gyanus volt az asszony s megszólította, hogy igazolja magát. Ez himezett-hámozott, de igazolni magát nem tudta, arra sem tudott felvilágosítást adni, hogy az ezüstneműeket honnan szerezte.

A rendőr ekkor bekísérte a kapitánysághoz, ahol *Greén Nándor* tb. főkapitány fogta vallatóra. Az asszony ekkor azt mondta, hogy az ezüstneműeket valami *Hajek* nevű embertől kapta, akivel ő vadházasságban él. *Hajek* megbizta őt, hogy adja el azokat.

*Greén kapitány*nek feltűnt, hogy az ezüst kanalakból a monogrammi ki volt reszelve. Egy detektív csakhamar elcsipte *Hajeket* is, aki a kapitánynak azt adta elő, hogy az ezüstneműeket Csehországban elhalt feleségétől örökölte. Közben elmondta, hogy Aradra Budapestről jött, a hol szintén lakott.

Greén kapitány ekkor távirati kérdést intézett a budapesti rendőrséghez *Hajek* kiléte iránt, s onnan azt a választ nyerte, hogy *Hajek* egy többszörösen büntetett egyén, aki Bécsben és Ausztria több helyén követett el lopásokat. Arra nézve, hogy örökölte-e valamit, nem tudtak felvilágosítást adni. A budapesti rendőrségnél folyik ellene a kiadatási eljárás, mert a bécsi rendőrség körözi.

Mint hogy a rendőrségnek semmi bizonyítéka nem volt, csavargásért ugy *Hajeket*, mint az asszonyt lecsukták. Tegnap járt le a büntetésük s kiszabadulásuk alkalmával a rendőrség kitoloncolta őket a városból.

Másfél óra telt azóta, hogy a rendőrségi fogdából kiszabadultak, mikor egyszerre a *Zsigmondházi* községi jegyző jelentette, hogy *Zsigmondháza*n elfogtak egy férfit és egy asszonyt, akiknél temérdek ezüstneműt találtak, azt kérdezte továbbá a jegyző, hogy nem tudnak-e Aradon valamit róluk.

Az aradi rendőrség erre azt az utasítást adta a *Zsigmondházi* csendőrségnek, hogy a két alakot kísérik át Aradra az ezüstneművel együtt.

Ekkor aztán újra vallatóra fogták *Hajeket*. Ő volt t. i. a *Zsigmondházi* jegyző foglya.

Hajek ekkor beismerte, hogy az ezüstneműeket, melyek csupa masszív, ezüst evőeszközök, kések, villák, kanalak, levesmerő kanalak s nagyértékűt képviselnek, itt Aradon lopta június 25-én. Azt azonban semmi áron sem akarja be-

vallani, hogy honnan lopta az ezüstöt. Az ezüst-nemükben „S. S.” monogram van.

A rendőrség a délután folyamán újból kihallgatta Hajeket s ez ekkor azt állította, hogy az ezüstököt Török-Kanizsán lopta. A vizsgálatot vezető bűnügyi osztály erre táviratilag fordult felvilágosításért Török-Kanizsára, innen azonban válasz ma estig nem érkezett.

Honvédsírok az aradi ó-temetőben.

(Barabás Béla indítványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Három év múlva, 1905. december 31-én végkép megszűnik az aradi ó-temetőnek szomorú hivatása. A kriptákat betömik, a sírdombokat kiegyenlítik, s a temető területét a városligethez csatolják. Az ó-temető elpusztulásával együtt az enyészeti fenyegeti azoknak a szabadsághősöknek sírjait, a kiket az ó-temetőben helyeztek örök nyugovóra. Pedig közöttük nyugszik a vértanúk egyike: *Vécsey József gróf* is. Hogy ezeket megmentsek az utókornak arra nézve hazafias, helyén való indítványt tett a város mai közgyűlésén *Barabás Béla dr.* országgyűlési képviselő.

Barabás Béla dr. napirend előtt emelt szót.

— Egy ép oly rendkívül érdekes, mint kegyeletos ügyre óhajom a város polgármesterének, a törvényhatóságnak s a város közönségének figyelmét irányítani, és intézkedését kérni — mondta. — A régi temetőnek 1875. december 31-én megszűnt a temető jellege és 1905. december 31-én a temető befejezi kegyeletos pályafutását. Budapestről érdekes levelet kaptam. Egy fiu emel szót benne bizonyos keserűséggel az édesanyja hamvainak megmentése érdekében, a melyek az ó-temetőben nyugosznak. Ez egyike a temető legkiválóbb síremlékeinek, a fiu szegény, s miután a sír összekötetésben van a szabadsághősök emlékével, engem kért föl, hogy a síremlék megmentéséről gondoskodjam. Én fölkerestem azt a síremléket, és ugyanakkor láttam, hogy az ó-temetőben sok síremlék hirdeti meghatóan és szomorúan a szabadságharc emléket. Ott nyugszik a vértanú-tábornokok egyike, *Vécsey József gróf* is, továbbá számos neves és névtelen embere a nagy időknek. Ha elkövetkezik a harminc év befejezése, akkor mindezek sírja a kegyelet ellenére egyenlővé tétetnék a föld porával. Ekkor az a gondolat fogamzott bennem: ne engedjük elpusztítani ezeket a síremlékeket, azokét, a kiknek családtagjai elhunytak s nem gondoskodhatnak azokról. Sok szép, ielket megindító fölirat van ezeken az emlékeken. A mult dicső emlékei iránt tartozó kegyeletlől indítatva föl hívja a polgármestert, hogy mielőtt az enyészeti rávetné kezét ezekre a síremlékekre, akár a temető-bizottság, akár a törvényhatóság kebeléből kiküldendő külön bizottság által gondoskodják arról, hogy ezek a síremlékek lajstromoztassanak, a sírokban nyugvók rég porladó tetemei egy helyre összehordassanak, anol azokat különös kegyelettel óvjuk meg. Gondolkozunk fölötte, kötelességünk, hogy megakadályozzuk e síremlékek pusztulását. Alljanak azok jövő nemzedék előtt örök példának, hogy mint kell a hazát szeretni. (Éljenzés.)

Institoris Kálmán polgármester azonnal válaszolt a föl szólalásra.

— Az ügygel, — ugymond, — ő már foglalkozott. Azon sírokról és síremlékekről, a melyek a régi temetőben a szabadságharc katonáit, vagy nevezetesebb szereplőit földik, már lajstromot vezetett, a legközelebb előterjesztést fog tenni az iránt, hogy azok kegyelettel megőriz-

tessenek. Hogy ezt eddig nem tette, azért volt, mert egyes sírokat, a melyekről tudomása volt, nem tudtak föl találni, vagy határozottan megjelölni. Most azonban az összes adatok már rendelkezésére állanak, s legközelebb előterjesztést tesz azokra nézve, hogy azok egy helyen, illő dísszel, összegyűjtessenek. Egy sírnak követ el is hordatta már a régi helyéről, mert ott erősen ki volt téve a pusztulásnak. (Helyeslés.)

A közgyűlés a választ egyhangulag tudomásul vette.

TANÜGY.

(—) **Tanárok előléptetése.** A hivatalos lap mai száma nagyszámu tanári előléptetést közöl. A vallás- és közoktatásügyi miniszter előléptette többek között a hetedik fizetési osztály első fokozatába *Téglás Gábor* címzetes főigazgató, dévai állami főreáliskolai igazgatót, a nyolcadik fizetési osztály első fokozatába *Laukó Albert* erzsébetvárosi állami főgimnáziumi, *Szukovszky Mihály* és *Polgár János* aradi állami főreáliskolai rendes tanárokat; a nyolcadik fizetési osztály második fokozatába *Remsey István* erzsébetvárosi állami főgimnáziumi, *Türr Lajos* és *Székely Salamon* aradi állami főreáliskolai rendes tanárokat; a kilencedik fizetési osztály első fokozatába *Pankotai Antal* és *Babik Nándor* aradi állami főreáliskolai, *Barczán Endre* és *Gebe Mihály* makói állami főgimnáziumi rendes tanárokat; továbbá: a nyolcadik fizetési osztály első fokozatába *Szentirmai Gyula* *Kövesdy Ignác* és *Körmeny József* aradi kir. főgimnáziumi rendes tanárokat, végül a nyolcadik fizetési osztály második fokozatába *Haslinger Ferenc* aradi kir. főgimnáziumi rendes tanárt.

Uszó-verseny Aradon.

(Az Athletikai klub üléséből. — Aradiak labdarugó-mérkőzése Szegeden és Temesvárott. — A „Maros bajnoka.” — Éjjeli kirándulás.)

Arad, július 9.

Arad legagilisabb sport-egyesülete: az Aradi Athletikai Club, a sportnak Aradon egyik legelhanyagoltabb ágát: az uszást vette legujabban pártfogása alá. A klubnak legutóbbi választmányi ülésén volt erről szó s ha a terv úgy sikerül, ahogy az athléták akarják, ugy e nyáron meglesz Aradon az első uszó-verseny, melynek megnyerésével a *Maros bajnoka* cím és arany-érem jár.

A klubban a sporttelep elnyerése és megnyitása óta egyébként is fellendült a sportélet, amit az alábbi beszámoló legelénkebben tüntet fel.

Az Aradi Athletikai Club e hó 8-án választmányi ülést tartott *Szathmáry János* alelnök elnöksége alatt. A sporttelep berendezéséről szóló jelentés tudomásul vétele után *Lészai Ottó* kapitány előterjesztette a nyári évad munka-programját, amely szerint a klub *football-mérkőzésre* hívta ki a *temesvári* football- és a *szegedi* torna-klubot. Ez alkalommal athlétáink mennek a kihívottakhoz, ősszel pedig azok jönnek el a már teljesen berendezett pályára revans matschre.

Ha városunk egyik sportegyletét megnyerik eszméjüknek az athléták, ugy augusztus hóban több számból álló uszó-versenyt rendeznek a Maroson, melynek egyik pontja a „*Maros bajnokság*”-i verseny lenne s a melyre az ország összes jeles uszóját meghívják.

E hó 19. és 20-ára kirándulást tervez a klub, melynek rendezésével ifj. *Vas Gusztávot* bízták meg. *Kremmer Géza* indítványára a választmány *Kauszer F. Jakabot* a MAC. tagját, mint ki a Londonban legutóbb megtartott atletikai versenyen *Anglia rudugró bajnoka* lett, a magyar atletika győzelméért átiratilag üdvözölte.

Házi ügyek letárgyalása után a klub működő tagjai sorába felvették: *Székely Antalt*, *Óry Bélát*, *Óry Aladárt*, *Szudy Elemért*, *Striffler Ferencet*, *Melczér Elemért*, *Pivny Aladárt* és *Pivny Bélát*.

Pavlovits Lyubomir a bíróság előtt.

(Pavlovits nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 9.

A *nagykikindai* kir. törvényszék vizsgálóbírája *Benczur Jenő* ma haligatta ki a *Pavlovits Lyubomir* országgyűlési képviselő által bántalmazott két diákot, s azokat a kik az eset idején a peronon voltak.

Az idézésre megjelent *Pavlovits Lyubomir* országgyűlési képviselő is, a kit rendkívül megviseltek a legutóbbi hetek izgalmai. Egy újságírónak alkalma volt vele beszélgetést folytatni, a melynek során *Pavlovits* azt mondta, hogy *sajnálatos tévedés* van a dologban, mert ő nem bántalmazta a diákokat. Igaz, hogy mikor Törökbecseről Temesváron át Aradra utazott, utközben Szegeden kiszállott, hogy a budapesti vonatot várja, de a ráfogott dologban ő ártatlan.

Majd azt hangoztatta, hogy a parlamentben minden nemzetiségi ügyben gyűlölettel fogadják a föl szólalókat. Ez a hecc csak jobban elmérgesíti a magyarok és szerbek közötti viszonyt. Odahaza, kerületében, egyre-másra akasztják nyakába a kihágási pöröket, ugy látszik, tervszerű *hajsza* folyik ellene.

Majd elmondta, hogy odahaza a szegényeket ingyen gyógykezeli, és segélyben is részesíti, aki arra rászorult. Az első orvosi segélyben részesítette *Makkai Zsigmondot*, a székely képviselőt. Ott feküdt előtte *Makkai* a földön, a gutaütéshez közel. Legelőször eret akart rajta vágni, de akkor meggondolta hirtelen a dolgot: mi lenne, ha a függetlenségi képviselők *kinyitott késsel* látnák őt *Makkai* előtt!

Végül a mentelmi bizottság előtt tett závaros kijelentéseit magyarázta ki.

A kis diákok: *Pósa Mátyás* és *Hirsch Márton* egész ugy adják elő a dolgot, a mint az megvolt irva. Hasonlóan vallanak azok a diákok, akik a botrány idején a peronon voltak, mert ép elakartak utazni: *Jurecsen Kornél*, *Pál Mihály*, *Sakarián Péter*, *Engelmann Miklós*, *Gombos János*. A vasuti főkalauz és kalauz is hasonlóan vallottak; ez utóbbiak azt mondják, hogy *Pavlovitsot az évi bérletjegyéről fölismerték*. A kihallgatottak között volt *Horváth Mór* vasuti vendéglős és neje, továbbá *Goldberger* pincér.

A bántalmazottakat, valamint a tanukat *szembesítették Pavlovicssal*.

A szegedi vasuti üzletvezetőségéről dr. *Szeles József* fogalmazó volt jelen a tárgyaláson.

A vizsgálatot elrendelő végzés ellen *Pavlovits* felebezett. Ügyvédje dr. *Tetélteni Ármin*. Az ügy három-négy hét alatt *fstárgyalásra* kerül.

Pavlovitsnak *izgatási* pörében most folyik a vizsgálat a nagybecskereki törvényszék előtt. Ez még a választási korteskedések idejéből való, a mikor *Pavlovits* a vád szerint azt kiáltotta oda választóinak, hogy *övék ez a föld és ne tőrjék tovább a magyarok jármát*, továbbá az oroszbarátságot is hangoztatta.

Érdekes, hogy *Pavlovits* a *hódmezővásárhelyi* főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, a hol a konviktusnak ingyenes, hetven forinttal jutalmazott növendéke volt. A magyar nyelvben mindig jeles volt, s a magyarokkal barátkozott is. Azonban az érettség után való vacsorán nem jelent meg, s azontul egész hátat fordított a magyarságnak.

Egy sírkő története.

(Az ó-temető nevezetessége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

MATZL ROZINA *Farkassányi Mihály* neje porai itt nyugszanak, ki hogy szerencsétlen férje 5 gyermek atyjának szabadulását az egék urától kikönyöröghesse, elhagyta e földet, a menyekbe repült az aradi várból élte 30-ik évében január hó 11-én, 1850-ben.

Az aradi ó-temető egy düledező sírkövének fölírata ez. *Barabás Béla* dr. a város mai közgyűlésén hozta szóba ezt a föliratot. Egy felszólalás révén, a melyben az ó-temetőben levő honvédsírok kegyeletes megőrzését indítványozta.

Ennek a sírkőnek, s az asszonynak, a ki benne nyugszik, érdekes története van, a melyet az asszonynak első házasságából született fia, *Gedeon Géza* irt meg bő részletességgel *Barabás Bélának*, azon kérelemmel egyetemben, hogy a sír megóvásáról gondoskodják. Ez a levél ösztönözte *Barabást* a mai általános helyesléssel fogadott felszólalására.

A sírban nyugvó asszony férje: *Farkassányi Mihály*, az aradi vár egyik rabja, negyvennyolcas honvédőrnagy volt. Kassán született, Abujtorna-megye egyik előkelő nemesi családjából. Kétten voltak: ő és fivére *Farkassányi Sámuel*. Ő a katonatiszti pályára ment, s a *Lichtenstein* herceg-féle 7. számú huszárezredbe állott. A harmincas évek végén, mint „*karakterrel kvietált kapitány*” kilépett a hadseregből és Kassán telepedett meg. Fivére, *Farkassányi Sámuel* Kassa város főügyésze lett.

Mihály megismerkedett özv. *Gedeon János* születt *Matzel Rozinával*, a kit megszeretett és nőül is vett. Később Miskolcon telepedtek meg. 1848-ban, a szabadságharc kitörésekor *Farkassányi Pesten* járt. Itt *Ottinger* tábornok fölszólította, hogy lépjen be az általa szervezett első honvéd-zászlóaljba. *Farkassányi*, a ki előbb már elveszítette a kedvét a katonáskodástól, habozott. Mikor azonban hazament, neje beszélté rá, hogy a haza érdekében hozza meg az áldozatot, s fogjon újra fegyvert.

Erre *Farkassányi* jelentkezett újra *Ottingernél* és kapitányi rangban beállott a honvéd-zászlóaljba. A szabadságharc vége felé őrnaggyá lépett elő.

Mikor a tulerő elérte diadalát a magyar seregek fölött, s a menekülés ideje bekövetkezett, *Farkassányi* családjával együtt *Oláhország* felé igyekezett. Utközben azonban valami gátat vetett a menekülőknél; az asszony kolerába esett. *Mező-Telegd* biharmegyei községben huzódtak meg, a hol a gróf *Kornis-kastélyból* élelemmel, segítséggel enyhítették borzasztó helyzetüket.

Itt is azonban utolérte őket a veszély. Ulánusok és orosz katonák jöttek a faluba. *Farkassányi* úgy segített magán, hogy bőrdődjéből elővette régi, *Lichtenstein*-ezredbeli uniformisát és mint osztrák tiszt jelentkezett *Menlikoff* orosz tábornoknál. Így meg is menekült az elfogatástól.

Az orosz sereggel Nagyváradra ment. Itt arról értesült, hogy az osztrák csapatoknak Váradon *Neipperg* tábornok a parancsnoka, a kivel előbb egy csapatostnál szolgált. Ennek egész őszintén föltárta helyzetét. *Neipperg*, a régi bajtárs nem szolgáltatta ki őt, hanem módot adott neki arra, hogy Budára mehessen, s ott huzódhassék meg.

De itt se lehetett nyugodnia. Egy spicli följelentette a helytartóságnál, a mire *Farkassányit* letartóztatták és az *Ujépületbe* vitték. Itt a humánus börtönfelügyelő: *Hasenteufel* jóaka-

rata révén gyakran együtt lehetett a többi magyar foglyokkal: így *Batthyányi Lajos* gróf, Magyarország volt miniszterelnökével, a későbbi vértanúval, *Madarász Józseffel* stb. Ezekkel sűrűn együtt sakkozott, s mint amatőr le is festette őket.

Október első napjaiban a foglyok egy részét és így *Farkassányit* is, az aradi várba szállították. Az asszony, családjával együtt hűségesen követte urát. Eleinte, a mig *Howiger* volt az aradi vár parancsnoka, a ki durva, színtelen ember volt, ritkán látogathatta meg férjét. Később azonban *Howiger* a várban történt löporrobbanás áldozata lett, s helyébe az emberbaráti érzésű, s a magyarokkal is rokonszenvező *Thun* grótot nevezték ki várparancsnokká. *Farkassányiné* most már sűrűn fölkereshette férjét. Örökös aggodás volt mindkettőjük élete. *Farkassányi* biztosra vette, hogy mint volt osztrák tisztet halálra fogják ítélni.

A sok szenvedés, aggodás, s a betegség megtörte a szabadságharcos feleségét. A volt őrnagynak egy nap azt a hirt hozták az aradi vár kazamatáiba, hogy felesége meghalt. *Thun* gróf három napi szabadságot adott *Farkassányinak*, hogy felesége temetésén részt vegyen. Az asszonyt a *Tedeschy*-házba temették; a gyászoló férjet fegyveres őr kísérte a koporsó nyomában. A gyermekekről nemes szívű aradi asszonyok gondoskodtak.

S az asszony lelke az égben csakugyan jót könyörgött ki férjének. Röviddel ezután hirdették ki előtte a hadbíróság ítéletét. A haláltól megszabadult, rangjának, nemességének és birtokának elvesztésére, továbbá tizenhat évi várfogságra ítélte a hadbíróság.

A szerencsétlen nő fia most *Barabás Béla* dr. orsz. képviselőhöz fordult, hogy anyjának sírja, ha az ó temető pár év múlva megszűnik, ne pusztuljon el. A mint e lap más helyén olvasható, a kérelem nem maradt eredmény nélkül: a város gondoskodni fog az ó-temető honvéd sírjainak kegyeletes megőrzéséről.

Négyszázötven kérvény.

(Képviselőházi pályázatok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 9.

Most, hogy a képviselőház ragyogó új palotába költözik napról-napra vad idegen emberek járnak-kelnek a költözködő *Sándor-utcai* ósdi parlamenti épület folyosóin. Többnyire féltékeny tekintetekkel mérik egymást, lesik, ki melyik hivatalnokkal beszél mekkora csomó irást szorongat a markában? Mert, hogy valamennyi paksamétával megrakva ödönget a kopogós folyosón és ki a háznagyot, ki a titkárt, ki pedig az elnöki tanácsost lesi. Olyik-másik megelégszik egy-egy alantasabb tisztviselővel és titkolózva, de bizonyos szorongással nyújtja át az irásait és kér, könyörög — protekcióért.

Es ez így megy hetek óta napról-napra.

Ezek az emberek valamennyien állást keresnek, állásért könyörögnek. Vannak köztük iparosok, munkások, kiszolgált katonák, képzett tanult, iskolát végzett emberek, fiatalok és idősebbek csak egy tulajdonságban egyeznek meg valamennyien: mind aggodó arc-csal lesi: van-e reményesége valamely állásra?

De ha egyszerre hat parlamentet állítanának is fel, akkor is több volna máris a pályázó, mint a hány állás lehetne üresedésben. De mikor csak egy parlamentről van szó! A mikor összesen is csak husz-huszonöt állás van üresedésben.

Találóbban igazabban aligha lehetne megfesteni nyomoruságos gazdasági és kereseti

viszonyainkat, mint a hogy visszatükrözi azt a képviselőháznak az a pályázata, a mely még kiírva sincs!

Az új parlament nagy méretei és a megsaporodott helyiségek ugyanis szükségessé tették, hogy 15—20 új szolgai állást és 4—5 új altiszti állást szervezzenek. A pályázatot azonban csak szeptemberben írják ki, miután csak akkor válik meg, mennyi új emberre van szükség.

Mégis a mai napig már körülbelül 450 pályázó jelentkezett a még ki sem hirdetett néhány állásra.

Es minő protekcióval felfegyverkezve jött ide egyik-másik. Van köztük nem egy, a kit miniszter pártfogol, tekintélyes politikusok, magnások, sőt négy embert főhercegek is proteksálnak.

Tessék ezek közül válogatni!

Tatár Mihály a fegyházban.

(Az aradi vár híres foglya. — A megvasalt rab. — Szökési kísérlet. — Megfigyelés alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Az aradi vár fegyházának sok érdekes alakja között a legnevezetesebb *Tatár Mihály*, a gyilkos szegedi katona, a kinek halálbüntetését a legfelsőbb katonai törvényszék husz évi fegyházra szállította le. Most a hadügyminiszter intézkedését várják az ügyében, arra nézve, hogy *Tatár* a husz esztendő az aradi cs. és kir. fegyházban töltsé-e le, vagy pedig más fegyintézetbe szállítsák-e.

A szegedi rabnak, a ki az őrségen kedvesét szerelemből, oroszba meggyilkolta, nem a legjobban megy a sora. Állandóan láncban, megvasalva jár. *Tatár* ugyanis néhány hónap előtt szökést kísérelt meg. Cellájának ablakán az egyik rostély végén levő téglát hosszasan, titokban végzett munkával meglazította, úgy, hogy azt ki is lehetett venni. Ezután a rostélyvasat elhajlította: Ily módon támadt is az ablakon oly rés, a melyen fél testét nagy ügygyelbajjal át tudta szoritani, csak hogy ép akkor, mikor ki akart osonni, rabtársai észrevették, visszahúzták és följelentették a törzsfoglyárnak. Akkor békót és láncot vasaltak rá, még pedig nem lakattal, hanem úgy, hogy a békót a lábán összeforrasztották.

Tatár egyébként is izgága ember, a rabok közül a legbékétlenebbek egyike. Egyszer azal fenyegette a törzsfoglyárt, hogy agyonüti. Ezért is kijárt neki a rendbüntetés.

Mikor *Tatár* előtt az első bíróság ítéletét kihirdették, a mely kötél általi halált szabott rá, *Tatár* kétségbe volt esve. Dühöngött, fejét a cella falához verte, átkozódott, s viselkedése utoljára azt a gyanut keltette, hogy *Tatár* elmebeteg. Ezért *Tatárt* a második ítélethozatal előtt Temesvárra, az ottani helyőrségi kórházba szállították, s ott megfigyelés alá vették. A temesvári kórház orvosai konstatálták, hogy *Tatár* ép elméjű.

Tatár ellenszenves külsejű, himlőhelyes, barna arcú, kis bajuszos ember, bizalmatlanságot keltő szemekkel. Olyan, a minőre egész könnyen elmondja az ember: „zsványábrázat.”

HIREK.

— Az aradi Kossuth-ünnep. Az aradi Kossuth-asztaltársaságnak kiküldött bizottsága, a mint megirtuk, megkereste Arad város törvényhatóságát, hogy *Kossuth Lajos* születésének száz éves fordulóján 1902. szeptember 19-én *Kossuth* nevéhez és a városhoz méltó ünnepséget rendezzen és arra bizottságot küldjön ki. A törvényhatósághoz intézett lendületes hangú átira-

tot aláírták: Kristyóry János, Tedeschi Viktor, Domonkos Lajos, Bozsik György, Péterfy Antal, Vizer Lajos, Nagy Sándor dr. és Kohn S. N. A tanács javaslatára a közgyűlés egyhangu határozattal kimondta, hogy a kérelmet teljesíti s az ünnepség rendezésére bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: Elnök *Institoris* Kálmán, helyettes-elnök Kádas Kálmán, tagok dr. Barabás Béla, Deutsch Bernát, Domonkos Lajos, E. Illés László, Kohn S. N., Kristyóry János, Müller Károly, dr. Nagy Sándor, Péterfy Antal, Sarlot Domokos, Simay István, Tedeschi Viktor és Vizer Lajos.

— **Az angol király koronázása.** London-ból táviratozzák: *Edvárd* király koronázását végleg megállapították. Az ünnepség augusztus 14-én kezdődik és 21-ig tart.

— **A görög-katolikus templom ügye.** Arad város törvényhatósága mai közgyűlésén hozzájárult ahhoz a javaslatához, amelyet a jogügyi bizottság hozott az aradi új görög katolikus templom építésére vonatkozólag a város és az egyház között kötendő szerződésről. Így most már csak a belügyminiszteri jóváhagyás szükséges, s a templom építését meg fogják kezdeni.

— **Az állami tisztviselők fizetésrendezése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az állami tisztviselők fizetésemelésére vonatkozólag illetékes helyen kijelentik, hogy a pénzügyminiszteriumban *tervezetet dolgoztak ki*, a mely iparkodik a ma fennálló különböző visszáságokon segíteni, s a fizetésrendezésben *bizonyos rendszert létesíteni*. Azonban arra nézve, hogy miként történjék a fizetésrendezés, eddig még semmiféle konkrét javaslat nincs; a pozitív tények azon *törvényjavaslatban* lesznek, a mely *októberben fog nyilvánosságra kerülni*.

— **Az Aradi Estilap megszűnt.** Az aradi hírlapátalakulások forgatagából kivette a maga részét egyik fürge kis helyi ujságunk: az Aradi Estilap is. Elkövette azt a tréfát, hogy ma jelent meg *először*. A megszűnés okait a szerkesztőség bucsuszava így adja elő: „Lelkesedéssel, munkakedvvel fogtunk e lap megindításához, mert azt hittük, hogy Arad elég nagy város ahhoz, hogy egy fővárosi nivón álló estilapot fenntartani képes legyen. Csalódtunk. Egy krajcáros estilap existenciája a nagyvárosok nyüzsgő utcai életét igényeli, mely néhány rövid óra alatt a lapnak ezer, meg ezer példányát fogyasztja el.” A bucsuzó végén az áll, hogy a lap reggeli része ezután *Aradi Napló* név alatt fog megjelenni.

— **Rémhír Lukács főispán nejről.** Megirtuk, hogy valaki Egerből tegnap délután táviratot küldött Budapestre, amelyben jelentette, hogy *Lukács* György dr. békésmegyei főispán nejét Franzensbadban meggyilkolták és kirabolták. Még az éjjel kiderült, hogy a táviratokat egy magát *Köves* Manónak nevező egyén adta fel. Ujabb távirat jelenti, hogy Franzensbadban az eddigi rendőri vizsgálat megállapította, hogy egy idő óta *fölbérelt emberek*, a világ nagyobb városaiba rémhíreket küldenek, hogy Franzensbad fürdő jó hírnevét lerontsák és a vendégeket elriasztsák. A vizsgálat szigorúan folyik. A mint Békés-Gyuláról táviratozzák, *Lukács* György dr. főispán ma Franzensbadba utazott, a tegnapi távirat lelketlen feladójának kipuhatólására.

— **Megtagadott segély.** A *Nemzeti Szalon* az Aradon rendezett tárlat céljaihoz 300 korona hozzájárulást kért a várostól. A mai közgyűlés „bár a cél teljesen méltó az anyagi támogatásra, de a város jelenlegi kedvezőtlen anyagi helyzete minden irányban a legszigorubb takarékoságot írja elő és miután a városnak ilyen

célokra külön alapja nincs” a kért szubvenciót *megtagadta*.

— **A kőművesek sztrájkja.** Még mindig nincs semmiféle eredmény a kőművesek bérmozgalmában. A munkaadók tettek ugyan ujra némi engedményt, de a munkások nem hajlandók ezt elfogadni. A délelőtt folyamán *Kiss* Ferenc ipartestületi titkár közölte a munkások vezetőivel a legujabb feltételeket, de hiába. Főképen az akordmunka ellen vannak a sztrájkolók elkeseredve s ettől nem akarnak a vállalkozók tágitani. Délután *Green* Nándor tb. főkapitány elnöklete alatt tanácskoztak a munkaadók és munkások képviselői. Itt a *Kiss* Ferenc által felajánlott munkabért kínálták újból, melyet a munkások visszautasítottak. A sztrájkanyagán az egész napon át nagy számmal tartózkodtak, főképen délután hat óra előtt. Ekkor *Szappanos* Lajos, majd pedig *Klein* János németül beszédet tartottak. A munkások erősen tartják magukat s el vannak határozva a sztrájk folytatására. A sztrájknak nótája is van már, *Lukács* György aradi kőműves segéd írta szövegét a „Szerencse fel, szerencse le...” dallamára.

— **A kolozsvári ezred jubileuma.** A *kolozsvári* 51. gyalogezred kétszáz éves jubileuma és új zászlójának fölszentelése, a mint lapunknak táviratozzák, óriási közönség jelenlétében, nagy fényvel ment végbe. Az ezred teljes díszben volt. A jubileum ünnepségein képviseltette magát Kolozsvár városa, Kolozsvármegye, annak előkelősége, s több taggal a tábornoki kar. Az ezred a kaszárnya udvarán állott föl. Ott volt az ezred veteránjai sorában *Nagy* őrmester, aki 1866-ban öve köré csavarva, golyózáporban mentette meg az ezred lobogóját. A rögtönzött fasátorban *Majláth* Gusztáv gyulafehérvári róm. kath. püspök celebrálta a tábort misét. Utána az új zászló beszentelése és a szögek beverése következett, beszédek kíséretében. Mindezeket ünnepies aktus követte; az egész ezred *letette az esküt az új zászlóra*. *Probst* tábornok, az ezred tulajdonosa két kitüntetést adott át; *Nagy* őrmesternek mellére tűzte a 45 évi szolgálat jutalmát, a király által adományozott *arany érdemkeresztet*, *Mály* fegyverművesnek pedig 29 évi szolgálatért az ezüstérdemkeresztet. A régi zászló elvitele után az egész ezred díszmenetben elvonult *Probst* ezredtulajdonos előtt.

— **Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Ugler* Miklós okleveles tanítót a *nagylaki* állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Az aradi csendőrszakasz új parancsnoka.** *Jakab* Sándor aradi csendőrfőhadnagy Szegegre történt áthelyezésével megüresedett szakaszparancsnokságot *Szöke* Béla turóc-szentmártoni csendőrfőhadnaggyal töltötték be, aki már át is vette az aradi csendőrszakasz parancsnokságát.

— **Elmaradt segédtsz. választás.** A város mai közgyűlésén kellett volna betölteni az üresedésben lévő segédtsz. állást. Minthogy azonban *Urbán* Iván főispán gyengélkedése miatt a közgyűlésen nem jelenhetett meg, a választást a jövő havi közgyűlésre kellett elhalasztani.

— **A város kiskatonája.** A honvéd hadapródiskolában megüresedett a városnak egy ösztöndíjas helye. A mai közgyűlés a tanács javaslatára első helyen *Kiss* József, második helyen *Rónai* József és özv. *Bukovetz* Pálné gyermekét jelölte a honvédelmi miniszternek, aki a jelölés alapján határozni fog.

— **Megsemmisített városatya mandátumok.** Makói levelezőnk jelenti: Makó város képviselője újonnan választott tagjainak mandátumát tegnap vizsgálta felül a város igazoló választmányja *Návay* Lajos dr. alispán elnöklése mellett. Tömegesen felebbezés érkezett be a

három hét előtt történt választások eredménye ellen, s ebből természetesen *Börösök* Gergely is kivette a maga részét alaposan. A választásokat megfelebbezték általánosságban a görög katolikusok ünnepe miatt, amennyiben a választás napja a görög katolikusoknak pünkösdi ünnepe volt, megfelebbezték egy pár kerületet, ezenkívül egy csomó képviselőt külön-külön. Az általános felebbezéseket a választmány elvetette s sorra véve az egyesek mandátumát, csak azoknak a felebbezőknek adott igazat, akik azt vitatták, hogy aki nem választó, ne legyen választható. E címen aztán megsemmisítette a bizottság a II-ik kerületben megválasztott *Rédai* Ferenc és *Szakács* Márk, a III-ik kerületben megválasztott *Nagy* Károly újvárosi ref. lelkész mandátumát, aki csak tévedésből hagyatott ki a múlt évi választók névjegyzékéből. A választmány ennek az ítélete valószínűleg meg lesz felebbezve, akkor pedig aligha áll meg, mert *Nagy* Károly azelőtt is csanádmezei lakos volt. Az V-ik kerületben *Pályi* Béla városi számtiszt, a VI-ikban *Alföldi* Sándor és *Kocsis* Sándor, a X-ikben *Király* Pál, *Kis* Péter és *Balogh* Sándor mandátuma semmisített meg. Ez az eredmény a *szocialistákra* nézve kedvezőtlen, mert a kilenc megsemmisített mandátum közül *hét az övék volt*. Az ekként kikerekített képviselő holnap, csütörtökön délelőtt tartja alakuló ülését *Návay* Lajos dr. alispán elnöklete alatt, pénteken pedig rendkívüli közgyűlésre jön össze, amelyen néhány sürgős ügyet intéz el, ezenkívül egy kis tisztújítás is esik meg, amennyiben betöltik az üresedésben levő állatorvosi állást.

— **Az aradvármegyei adókievítő bizottság** I. é. július hó 11-én d. e. 9 órától az ecetgyáros élmező, építési, [esztergályos, fa és szénkereskedő, faszerszám, — festékkereskedő és festők III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Kardpárba.** Ma reggel kardpárba folyt le a Központi Szálloda nagytermében *Boros* János és *Kormos* Sándor hírlapíró között. A második összecsapásnál *Boros* János az arcán szenvedett könnyű sérülést. A párba oka összeshólközés volt.

— **Elhunyt főigazgató.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Mauritz* Rezső kir. tanácsos, címzetes főigazgató, a budapesti VI. realiskolának volt igazgatója ma meghalt. Az elhunyt kiváló tankönyvíró volt s könyvei közül főként matematikája használatos az ország minden középiskolájában.

— **A tanítóképző épülete.** Megirtuk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az *aradi állami tanítóképző* épületének megszavazott 8200 négyszögöl területre nézve a várostól újabb határozatot kért, a melyben a város beleegyezik abba, hogy e terület *tulajdonjogilag* az állam nevére irassék. A tanács javaslatára, *névszerűtlen szavazás* után a mai közgyűlés a miniszter kívánságát *teljesítette*, kimondván, hogy az említett területet *kizárólag magyar tannyelvű tanítóképző* céljaira engedi át. *Fényes* Dezső azt indítványozta, hogy miután ezt az ügyet a huzavonák eddig is kelletén túl elnyújtották, s félt, hogy a mennyiben tovább is oly lassúsággal haladnak, kiesnek az építkezési évből: írjanak föl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a sürgősségre való tekintettel ne várja be a határozat jogerőre emelkedését, hanem az építkezést *haladéktalanul* kezdesse meg. *Institoris* Kálmán polgármester szerint, ha ezt megteszik is, a miniszter bajosan fogja teljesíteni. Erre az indítványt mellőzték.

— **Szabadságolások a városonál.** A mai városi közgyűlés *Urbányi* Béla főpénztárosnak, *Nachtnébel* Ödön mérnöknek, *Zikó* János foggyasztási adófelügyelőnek, *Sztankovics* Milos tűzoltóparancsnoknak, *Sztojka* József számtiszt-

nek és Simon Gábor t. aljegyzőnek szabadság-időt engedélyezett.

— Szerencsétlenségek a vajdahunyadi vasgyárban. *Déváról* táviratozzák: A vajdahunyadi állami vasgyárban néhány nap alatt két halálos szerencsétlenség is történt. Ma egy új gép kipróbálása közben kázánrobbanás történt, a mely két munkást: *Diller Gyula* és *Tannhauser Józsefet* azonnal megölt. Testük egyes részei harmincnegyven méternyire voltak egymástól. Vasárnap *Tina Rezső* a kémény tetején dolgozott, a midőn a kiömlő gáztól eszméletét veszítette, lezuhant és szörnyet halt. Mind a két esetben a hatóság a nyomozást megindította.

— A szegzárdi gyilkosságról ma újabb részleteket telegrafálnak. *Márton Kálmán* vaskereskedő nem Halasról jött, mint a lapok tévesen írták, hanem *Hajósról* és vele voltak *Landauer Géza* esernyős, továbbá a kocsisa. Amint a Sárvíz vashidjához ért a kocsi, valaki fölugrott hátulról a saroglyára és egy baltával fejbe ütötte *Márton* Landauer és a kocsis, kik szenderegve ültek a kocsiban, erre fölbredtek és ijedtükben a ló közé vágtek, s meg sem álltak Szegzárdig. *Márton* utközben meghalt. A gyilkosság gyanúja a vaskereskedő kocsisára, *Nagy Sándorra* irányul, ki valószínűleg bérgyilkosságot követett el, amit az a körülmény is támogat, hogy Nagy korábban vizs nyi folytatott *Márton* nevével. A temetés tegnap volt. Hír szerint *Márton Kálmán* a holnapi nap folyamán le fogják tartóztatni.

— A fogarasiak és a Kossuth-nóta. A *független Magyarország* írja: „Mióta *Vogel* huszárfőhadnagy támadást intézett a pénzügyőr fővizsgáló ellen, a ki a Kossuth-nótát muzsikáltatta, Fogarason egyéb nóta sem járja, mint a Kossuth-nóta. Kávéházakban, vendéglőben, utcákon, magánházakban, mindenütt. Minden kintorna a Kossuth-nótát játszsza, minden cigány ezt a nóát muzsikálja. Akármerre megy *Vogel* főhadnagy ur, mindenfelé ezt a nóát kell hallania. Néhány jóérzésű magyar ember gondoskodott arról, hogy a császár vitez katonája valahogy ki ne fogjon a Kossuth-nóta élvezhetőségéből. Három kintornást fogadtak fel s ez a három kintornás egyebet sem tesz, mint egész nap üldözi *Vogel* főhadnagyot mindenfelé amerre csak megy. A lakásig elkísérik, sőt a mikor napi vitézkedése után nyugalomra tér, akkor se hagyják békességben, hanem ablaka alatt egyre muzsikálják:

— *Kossuth Lajos azt üzenté . . .*

A fogarasi asszonyok és leányok zsurokon és más mulatságokban a Kossuth-nóta mellett mulatnak s amint egy katonatiszt beleszi a lábát valamelyik vendéglőbe, a banda rögtön a Kossuth-nótát muzsikálja. Így terjesztik a császár katonái akaratlanul is a Kossuth-kultuszt. Ajánljuk a városok figyelmébe a fogarasi példáját. Magyar embernek öröme telik a Kossuth-nótában. Könybe lábada a két szemé, ha hallja s fenséges szép napok elevenednek meg a képzeletében. Akinek nem tetszik a Kossuth-nóta, az pusztuljon Magyarországból. Osztrák spiclikre nincs szüksége hazánknak . . .”

— Gyilkosság Erdőhegyen. *Erdőhegy* községben már hosszú idő óta valami határpert folytatott egymással *Pálffy Lajos* gazdaember és egy *Biró Sándor* nevű csősz, aki *Braun* fakszabóknál van alkalmazásban. A pereskedő felek szomszédok voltak, s a viszony közöttük mindinkább ellenségessé vált. Az elmúlt éjjel *Pálffy Lajos*, a mikor már javában aludt, valami zajt hallott az udvarán. Főlkéit és magához véve a revolverét kiment az udvarra, a hová utána ment a fia is. *Pálffy* a sötétben észrevett egy alakot, akit nem tudott megismerni. Peres szomszédja, *Biró Sándor* csősz volt ez az alak. *Pálffy* rákiáltott, hogy álljon meg, de az megállás helyett futásnak eredt. *Pálffy* és fia

ekkor üldözni kezdtek és még az udvaron el is fogták. Ekkor ökölharc fejlődött ki közöttük. Ennek során *Biró* felkapott egy vaskampót, mely a földön hevert a szalmakazal mellett. Evvel rá akart sújtani *Pálffy* fiára, — de az mielőtt a vaskampó a fiatal *Pálffy* érintette volna, revolveréből öször rálőtt *Biróra*, aki rögtön meghalt. *Pálffy* önként jelentkezett a községi előjáróságnál, mely az esetet bejelentette úgy a kisjenői szolgabíróságnak, és előjáróságnak mint az aradi ügyészségnek is.

— Aradi vállalkozó sikere. A *temes-béga-völgyi* társulat tíz hídjának építését árlejtés útján aradi vállalkozó: *Seirmai Antal* nyerte el.

— Szenzációs letartóztatás. Már jelentettük, hogy a *temes-moravicai* első takarékpénztár a múlt héten csődbe jutott. Mint verseci tudósítók írja, a verseci kir. járásbíró vizsgálobírója a csődbe jutott takarékpénztár könyvelőjét, *Havranek Józsefet* letartóztatta. Ez ügyben még újabb szenzációk várhatók.

— A világ vendéglősei Szegeden. A szállótulajdonosok nemzetközi egyesülete az év szeptember havában Budapesten tartja közgyűlését. A budapesti ünnepek sora után a vendégek szeptember 27-én Szegedre rándulnak, hogy megnézzék az ottani borkiállítását.

— Földrengés. Szalonikiból táviratozzák: A július 5-iki hetedfoku erős földrengésre, a mely körülbelül 8 másodpercig tartott, másnap, 6-án, majdnem óránként gyöngébb és 7-én hosszabb időközökben erősebb lökések következtek. Ma is éreztek néhány lökést. A megrémült lakosság tömegesen szabad ég alatt tanyázik. A tisztek és hivatalnokok között szétesztették a rendelkezésre álló öszes katonai sátrakat. Sok deszkabódét is állítottak. Vasárnap este a lakosság a hideg vihar miatt kezdett visszatérni a lakásába, de legnagyobb része csak tegnap ment haza. A lakosság kezd megnyugodni, de munkához egyelőre nem igen lát. A földrengés a sok falrepedésen kívül nagyobb anyagi kárt nem okozott. A posta- és táviróhivatalt más épületbe kellett áthelyezni. Egy düledező ház beomlott és a romok alatt két gyermek lette halálát. Több embert megsebesítettek a házakról leeső kövek és téglák.

— Végzetes játék. *Igló*ról jelentik: *Jamniczky Pál* igloi tanítóképezdei növendék tegnap revolverével játszadozott, miközben a töltött fegyver elsült és a golyó *Kasiczky József* vasuti kalauz mellébe furódott. *Kasiczky* életben maradt. A golyót ma eltávolították testéből.

— Új mérnöki iroda nyit meg a napokban Aradon. *K. Melczér Elemér* fiatal okleveles mérnök, ki a múlt esztendőben a kisjenői ármentesítő társulatnál volt alkalmazva, később pedig Aradmegye több községében végzett sikeresen mérnöki munkálatokat Aradon *Boross Béni-tér* 3. sz. alatt mérnöki irodát nyitott.

— Magyar név. *Kohn Gyula* sikulai illetőségű talpasi lakos családi nevének „Kádár“-ra kért átváltását a belügyminiszter megengedte.

— Fel kell használni az 5 filléres levelezőlapot cipőrendelésre. *Porter Vilmos* Nagy Áruházában a Szabadság-téren valódi kézi gyártmány ezen cégnél kapható, feltűnő olcsó áron. Sárga cipőkből nagy készlet leszállított áron. Cipők férfiak, hölgyek és gyermekek számára 5 forintos bevásárlásnál életnagyságu fénykép ingyen, csupán a papírkéretért 3 korona fizetendő. Városi és megyei telefon 824.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítélt tolvajok. Az aradi törvényszék ma hozott ítéletet abban a tegnap már ismertetett, sokszoros tolvajlasi ügyben, melynek *Reucz György, Tischler György és Bukó Dániel* a vádlottai. *Reucz*ot huszonnégy rendbeli lopásért két évi fegyházra, *Tischlert* pedig tizenegy rendbeli lopásért másfél évi börtönre ítélték. Előbbi jelenleg három, utóbbi öt évi fegyház büntetését tölti ki. *Bukó* egy heti fegyházat kapott.

§ Akit a fia és az apja öltak meg. Egy a maga nemében egyedül álló véres családi dráma ügyében ítékezett ma a kir. Kuria szüneti tanácsa. Egy husz éves oláh legény *Sztojku Juon* és 71 éves nagyapja tavaly február hó

3-án *Sztojku Akimot*, aki az utóbbinak fia, az előbbinek pedig apja volt közös elhatározással meggyilkolták. A meggyilkolt bírhet-izákos ember volt s amellet erőszakos természetű. Feleségét kegyetlenül bántalmazta úgy, hogy a szegény asszony végre is otthagya. Ez végképen elkésztette a fiatal *Sztojku* és a házban lakó nagyapját és elhatározták, hogy a dologkerülő embert elteszik láb alól. *Mikor Sztojku Akim* a végzetes estén ismét részegen jött haza, a fia rövid szóváltás után pisztolylyal melibe lötte úgy, hogy menten kiadta a lelkét. A nagyapa az ablak mellett pipázva, nyugodtan nézte, mint öli meg az unoka az édes apját. A fiu a temesvári törvényszék előtt azt állította, hogy a gyilkosság célja főképen az volt, hogy az édes anyja visszatérhessen a házukba. A törvényszék unokát és nagyapát 15—15 évi fegyházra ítélte. A Kuria ma, *Szentimrey Ernő* bíró előadása alapján, az ítélet ellen beadott semmiségi panaszokat elutasította.

A vezeklő huszárfőhadnagy.

(Megkerült kincstári pénzek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Egy volt szegedi huszárfőhadnagy, aki ezerkétszáz korona elsikkasztásával távozott el, most Amerikából életjelt adott magáról. Levelet írt egy szegedi barátjának, akit arról értesít, hogy becsületes munkával keresi kenyerét s gondoskodott arról is, hogy elkövetett bűnét jóvá tegye. Az elsikkasztott összeget visszajuttatta a katonai kincstárnak.

Még 1891-ben szolgált Szegeden a 3-ik honvédszászrezrednél egy *Késmárky Béla* nevű főhadnagy. Az erdélyi származású, nyalka katonatiszt a 6. század parancsnoka volt, mikor egyszer hirtelen eltűnt Szegedről. Szökésről bejelentkeztek s mikor a századpénztárt megvizsgálták, 1200 korona hiányt találtak. Kétségtelenül megállapították, hogy a főhadnagy sikkasztotta el a pénzt. *Késmárky* azonban nem találtak.

A bűnös most maga jelentkezik, hogy elkövetett tettét jóvá tegye. *Késmárky Béla* levelet írt egy régi szegedi ismerősének, az Északamerikai Egyesült Államok Michigan-államából, *Keenpest* városából és jelenti, hogy a katonai kincstárnak czelőtt 11 évvel okozott kárt egyidejűleg megtérítette.

Levéiben elmondja a volt főhadnagy, hogy 11 év óta él Amerikában s mindig az volt legfőbb vágya, hogy a „törvényellenes távozása által okozott kárt a kincstárnak megtérítse s most boldog, hogy ez végre módjában áll. A szegedi honvédszászok parancsnokságának, min írja, egy 1200 koronás csekkel küldött, amely a magyar ipar és kereskedelmi banknál azonnal beváltható.

„Azt hiszem — írja a volt főhadnagy — hogy magam előtt e tettemmel befejeztem vezeklésemet. Magam előtt, mert az u. n. világgal nem sokat törődöm. Megtanultam, hogy az emberi lélek a becsületes munkában megacélosodik, megtisztul és kiveti magából azt a sálakot, melyet a könnyelmű élet halmoz föl benne. Egy pontja van azonban a világnak, a mellyel most is örök lelki hadban élek, erdélyben levő ósi családi fészünk, *Kentelke*, ahol a *Késmárkyak* éltek s ahol *édes apám* ma is él. Az itt levő hagyományok, emlékek egyre vádolnak engem s nehezé teszik a közlekedést . . . Arra kértem a parancsnokságot, hogy a kár megtérítéséről atyámat sürgősen értesitse . . .”

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Nagy jégeső. *Pécs*-ről telegrafálják, hogy ott tegnap nagy zivatar és jégeső volt, mely *Baranya* megye egy nagy részében elverte a termést. *Siklóson* a szőlők tönkre mentek.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 9.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 14,000 méterzássa került forgóomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás boros.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	7.20—7.21
Rozs októberre	6.15—6.16
Zab októberre	5.49—5.50
Tengeri júliusra	4.97—4.98
Tengeri augusztusra	5.05—5.06
Tengeri 1903. májusra	5.08—5.09
Repce augusztusra	10.80—10.90

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	7.17—7.18
Rozs októberre	6.12—6.13
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri júliusra	5.04—5.05
Tengeri augusztusra	5.05—5.06
Tengeri 1903. májusra	5.08—5.09
Repce augusztusra	10.80—10.85

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	korona
Magyar hitelrészvény	670.—
Lezámitóbank részvény	699.50
Rima-Murányi vasmű részvény	436.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	498.—
Közúti vasút	694.75
Városi villamos vasút részvény	605.50
Városi villamos vasút részvény	308.—

NAPIREND.

Július 10. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Amália szüz. — Protestáns naptár: Amália szüz. — Görög-keleti naptár (Junius 27.): Sámson. — A nap kel 3 óra 57 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor. — A hold kel 9 óra 59 perckor, nyugszik 10 óra 11 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¼—12¼ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¼—2¼ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvösebb, sok hegyűt csapadék, zivatarok.

Július 10. Állatorvosválasztás Makon.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára, aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1900

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irta: **Hardy I. D.**

[20]

(Folytatás.)

HFTEDIK FEJEZET.

Fitzallannak az az aggodalma, hogy nem folytathatja látogatásait Percivaléknál, alapállannak bizonyult. Helén meghülés folytán beteg lett, erős láza volt s olyan neuralgikus fájdalmi támadtak, hogy Percivalné sietve hivatott az orvost.

Mivel George szerencsésen egész nap el volt foglalva, nem kellett félni, hogy az ülést megzavarja s a dolog csakugyan sikerült is kitűnően, mert Helén gyorsan elaludt, s mikor fölébredt, minden fájdalma megszűnt. Mielőtt az orvos elaltatta volna Helént, fölhasználta azt a kedvező alkalmat, hogy Percivalné valami háztartási dolog miatt kihívták a szobából és Georgeről kezdett beszélgetni a leánnyal. Azon kezdte beszélgetést, hogy egy cseppet sem veszi rossz néven sir Caritonnak, ki éppen nem

ismeri a mesmerizmust és annak gyógyító erejét., hogy bizalmatlan volt a kísérlet iránt. Meg van győződve, mondta, hogy a mint George belátja, hogy a gyógyító mód jó hatással van Helénre, ő lesz az első aki ennek örvéndenit fog.

Ezzel az ügyes fordulattal elérte Fitzallan azt, hogy Helénnek a gyógyító módhoz való bizalma újra visszatért, anélkül, hogy összeütközésbe jött volna Georgeval s annak véleményébe vetett rendíthetetlen hitével.

Természetesen az orvos erósen föltette magában, hogy George jelenlétében soha többé nem fog kísérletezni, mert belátta, hogy Cariton véleménye és meggyőződése a leány előtt szentírás.

Az érintkezés a Percival-ház s Fitzallanék között mind élénkebb lett s Ray ragyogott az örömtől, hogy anyjának intézett kérésének ilyen sikere volt. A fiatal leányokkal Fitzallanné nagy barátságba keveredett, Percivalnének pedig napról napra jobban kezdett tetszeni. Rayvel szemben az orvos felesége mindig egyképpen barátságos volt; hogy gyakrabban találkoztak és az asszony megismerte Ray karakterének kiváló vonásait, talán a maga tudtán kívül is melegebb, bensőbb, hangon társalgott vele, mint azelőtt. Ray néha-néha rövid látogatást tett náluk s ilyenkor vagy valami napirenden levő kérdéstről beszélgettek el, vagy az ismerőseikről. De megtörtént néha az is, hogy Fitzallanné testvéri őszinteséggel megmondta a fiatal embernek, hogy nem tartja helyesnek, hogy ilyen haszontalan, tétlen életet folytasson. Raynek, fájdalom, be kellett ismernie ez állítás valóságát, de megjegyezte rá, hogy Fitzallanné az első, ki őt erre figyelmezteti.

Egy este George Gertrudát és Helént színházba kísérte, valami premiérre. Helén uszott a boldogságban, hogy hosszabb ideig lehet George társaságában s míg Gertrud a színpadon történő dolgokat kísérte élénk figyelemmel, addig ő azt gondolta magában, hogy a darab hőse távolból sem mérkőzhetik Georgeval, aki valószínű felelem és gáncs nélküli lovag. Az első felvonás vége felé George, aki Helén háta mögött ült, kivette a leány kezéből a látócsövet, egy velük szemben levő első emeleti páholyra pillantott, aztán élénken szolt:

— Nézd csak, Helén, ott ülnek Rockslyék.

Helén követte nagybátyja tekintetét s mikor észrevette azt a boldogságtól ragyogó kifejezést, mely Georgenak különben is szép arcán előmlött, úgy érezte, hogy a szíve görcsösen összehúzódik, az az érzés vett rajta erőt, melyet a francia „serrement de coeur”-nek nevez. Amint a felvonás végén leereszkedett a függöny, George sietve szolt:

— Megengeditek ugy-e, hogy egy pillanatra átmegegyek Rockslyék páholyába? — s ezzel anélkül, hogy megvárta volna ez engedelm-adást, eltűnt.

A „pillanat” addig tartott, míg a csenge-tyűszó a második felvonás kezdetét nem jelezte; Gertrud és Helén ezalatt, amennyire feltűnés nélkül tehatték, szemügyre vették a Rockslyék páholyában ülőket. Az első üléseket elfoglaló két hölgy közül az idősebbik magas, szőke, igen üde színű volt, míg a fiatalabbik meglehetősen karcsú és gyengéd, sötét hajjal és olyan arcbőrrel, mint az alnavirág.

— Melyik a kettő közül lady May, George? — kérdezte Gertrud mosolyogva, mikor testvére visszaérkezett.

— O, természetesen a fiatalabbik, az a barna, aki barackszin selyemruhában van, fellete George.

Helén nem szolt semmit, de gyakran oda pillantott a halványrózsaszín selyemruhába öltözködött, szép fiatal asszonyra; felséges gyémántok csillogtak lady May nyakán és karján s mikor George a második felvonás végén ismét feltűnt Rockslyék páholyában, Helén úgy vette, mintha a szép asszony szeméi még élénkebben villantak volna fel, mint gyémántjai. Ha Helén nem győződött betelni lady May nézésével, annál inkább szemügyre vette Gertrud a család többi tagját s nem csekély büszkeséggel vette észre, hogy mennyivel elegánsabb és anortokratikusabb jelenség az ő bátyja, mint Rocksly lord. Mialatt hazakocsiztak, Helén hallgatagon ült, Georgenak ellenben ezer mondanivalója volt lady Mayról s Gertrud olyan szíves volt, hogy élénk érdeklődést mutatott min-

den iránt, amit a bátyja mondott. Mikor hazatértek, Helén azt mondta, hogy halálra van fáradva s azonnal lefekszik, de mikor Kitty reggel felé egy bal champetre-ről hazatért, a huga még a szemét sem hunyta be s másnap olyan neuralgiája volt, hogy Fitzallant kellett hivatni. Helén csakugyan el is aludt, mint rendszeren, de mikor felébredt, még mindig voltak fájdalmi s csaknem egy hétig tartott, míg anyyira magához tért, hogy résztvehetett a családi asztalnál az étkezéseken.

Mivel Fitzallan nagyon kívánatosnak mondta, hogy Helén k társaságba járással és sétákkal szórakozása legyen, Kitty kijelentette, hogy helyette a hugának kell elmenni Percivalnéval, Gertruddal és Rayvel az átalakított tartandó sétahangversenyre s bár Helén tiltakozott, azt mondta, hogy most Kitty a sor, végre mégis csak engedni kellett. Hogy Kitty azért mondd-e le olyan könnyű szívet a hangverseny-ről, mert Grey doktor elutazott néhány napra, azt ne keressük. Ha így volt is a dolog, Kitty bizonyára nem mondott semmit; amiből erre lehetett volna következtetni.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 6.57
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.50
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1902. évi július hó 10-én:

A vizözön.

Színmű 5 felvonásban, énekkel és táncokkal. Irta: Csepregy Ferenc. Zenéjét összeállította: Erkel Elek.

SZEMÉLYEK:

Gábor angyal	Gazdi A.	Jonathán	Sarkadi A.
Mámor tündér	Marházi M.	Sára	Tohnainé.
Sziv-király	Répásy G.	Zsóé	Pajor Agnes.
Noé apó	Csiky László.	Lia	Daróczi Ilka.
Szem, fia	Juhász S.	Judith	Garai Ilonka.
Kam, fia	Németh J.	Rachel	Szabó Irma.
Jafét, fia	Györe Alajos.	Egy férfi	Tukorai L.
Azel	Ternyei L.	Pásztor	Abai Gyula.

Kezdeté este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik

VILMOS

fiunk végtisztességén való megjelenésük és részvételük nyilvánításával mély fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, e helyütt mondunk őszinte köszönetet.

Hauser Dávid és családja.

725—1902.

Hirdetmény.

A csanádi püspökség javadalmához tartozó Makón a „Korona” vendéglő épületében elhelyezett — ez idő szerint Lélek István cukrász által bérelt lak és üzlethelyiség folyó évi október hó 1-től számított további 3, esetleg több évre hasznóberbe adatik. Felhivatnak a bérleni szándékozók, hogy a **folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor** Makón a Tisztartósági irodában megtartandó nyilvános árlejtésen a jelenlegi bérösszegnek megfelelő 100% bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Makó, 1902. évi július hó 5-én.

1185

Tisztartóság.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy

legelső rangu kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legolcsóbb árakon hozhatunk forgalomba. **Összes kötszereink az 105147. számú m. kir. belügyminiszteri rendeletnek szigorúan megfelelő minőségben és csomagolásban vannak előállítva.** — Mivel említett kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden concurens áraknál olcsóbban szállíthatunk még a legkisebb mennyiségnél is.

Tájékoztatásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kló	80 fillér.
1/2 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 "metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.
Calioó és mull-polyák minden árban.	

Ipar és házi czelokra szolgáló gyógyszerfélék minden versenyár betartása mellett kapható. 1117

Raktárak:

Az összes aradi gyógyszerházakban.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használata által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus hatás a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsza és órárn szinben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

⚠ Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! ⚠

Bevásárlásnál csakis **HAIOS** féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

1941—1902. közig. sz.

Világos község előjáróitól.

Árverési hirdetmény.

Világos község tulajdonát tevő téglá és cserép égetési jog 10 egymásután következő évekre **f. hó 11-ik napján d. e. 9 órakor** Világos község székházánál szóbeli árverés útján hasznóberbe fog adadni írásbeli zárt ajánlat kizárása mellett.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Világos, 1902. évi július hó 7-én.

(P. H.)

1186

Török János,
községi főjegyző.

Lazaresk Miklós,
községi bíró.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Összesen azon készítmények valódiak, a melyek ezimedes védjeggyel vannak lezárva.

⚠ Hamisítványoktól tessék óvakodni! ⚠

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerházakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre. Battányán: Fodor István. Vargha Antal. Borosjenőn: Pinter Ferenc. Boros-Sebesen: Zangerl Gyula. Berzován: Székely Sándor. Cs.-Apácán: Bonomi Antal. Cs.-Palotán: Nagy Albert. Csermón: Berkes Armin. Elekén: Ifj. Pekker István. Földesákon: Boros Károly. Glogovácson: T. Zombory János. Gurahonczon: Molnár István. Gyorokon: Masznyik Dániel. Kis-Jenőn: Bayer György. Kevegesen: Sebőgi Pál. Kun-ágotán: Fejes Lajos. Kurtleson: Hackenberger László. Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc. Mező-Kovácsnán: Szabady Viktor. M.-Radnán: U. Kossuth Pál. Nagy-Halmágyon: Hunzseros Ádám. Nagy-Zerinden: Vály Géza. Ó-Pécskán: Rokszin János. Pankotán: Posevitz Gusztáv. Pitvaroson: Szabados József. Székudvaron: Fromm D. Traugott. Simándon: Csiky Lukács. Soborszinban: Károlyi Kálmán. Szemplakon: Hauszler Sándor. Tauczon: Kuntz János. és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerházakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

⚠ pályakoszoruzott készítmény. ⚠

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrisítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert felülmuló hatású-tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerházában

Aradon, Szabadság-tér.

Knizse Ignác

puskaműves, városligeti lövölde. Elvállal javításokat mindennemű fegyvereken és új agyak készítését legszebb kivitelben, olcsó árban. Ugyanott egy női bicikli eladó. 1152

Telefon szám 485.

T. Cz.

Van szerencsém nagyrebecsült rendelémnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
cipész-üzletemet

felozlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-féle gőzfűrdő mellett folytatom.

Főtörékvésem oda irányul, hogy nagyrebecsült rendelémet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

cipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Egyedül valódi angol**THIERRY-féle BALZSAM.**

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. H-sonlithatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél; enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen idült bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyak bármely bántalmainál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kölléket és hasrágást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felbubogósítást a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra, pattanások, füstölök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh, kősz s kitérésre, fejpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgátást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apáca-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvzeser a gyárából való direkt megrendelés. A szállítás csakis a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarországon minczen postailomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenveded? mikor biztos gyógyító hatására van kihatás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbáncz, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábaknál, sőt csontszúrási is; ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövés-sérüléseknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tovis stb. kiszívására; mindenféle maguakok, kelések, támadások, pokolvar, sőr rákbajnál is; giliszták ellen, körömméreg, pórsenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdagaszt, a vér betegségeit, fülfolyás, gyermek-ótvár stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csakis az árnak előleges beklüldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítólevéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindezeki óvatok a hatástalan hamisítványok vásárlásától a tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pragrad“ bejelölve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásoknak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbszörre már az orvos megerkezéseig is segítenek, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régén jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szert kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kétkívél ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pragrad bei Robitsch-Sauerbrunn

megrendelni.
Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszeriarában, Zágráb Mittelbach S. gyógyszeriarában, Bécsben C. Brady gyógyszeriarában. 1901

Kényelmes új családi ház

szép nagy saroktelekkel, saját vízvezeték, fürdőszoba stb. a Simándi- és Lenkey-ut sarkán eladó. Bővebbet ugyanott. 1150

TELEFON 43:

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy becsereztetnek.

Gurahonezi**portlandcemento**

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálakat 60—70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom örlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

ALAPITTATOTT 1876.**BERÁN ANTAL ÉS FIA**

kárpitos és diszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.

Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracs raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termék diszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.